

TOSLO-2009-40033

Instans	Oslo tingrett - Dom.
Dato	2010-03-30
Publisert	TOSLO-2009-40033
Stikkord	Domstoloven § 220 jf. § 230 .
Sammendrag	Saken gjelder krav om utstedelse av advokatbevilling, og fastsettelse av erstatningsansvar for påstått uberettiget avslag på søknad om advokatbevilling. (Sammendraget er hentet fra sakens innledning.) Henvisninger: Domstoloven (1915) §220 , §230
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2009-40033 (09-040033TVI-OTIR/03). (Angående oversittelse av ankefrist, se Borgarting lagmannsrett LB-2010-100333-1 .) (Angående oppfriskning, se Borgarting lagmannsrett LB-2010-100333-2 .)
Parter	A (advokat Per Danielsen) mot Staten ved Advokatbevillingsnemnden og Staten ved Tilsynsrådet for advokatvirksomhet (begge ved advokat Kirsten Borge Berger).
Forfatter	Tingrettsdommer Per Kaare Nerdrum.
Henvisninger i teksten	Forskrift om tinglysing (1995) §3 Advokatforskriften (1996) §5-4 Salærforskriften (1997) §7 Straffeloven (1902) §29 , §62 Domstoloven (1915) §222 , §224 , §225 , §227 , §229 Tvistemålsloven (1915) §183 Tjenestemannsloven (1918) §22 Tinglysningsloven (1935) §17 Våpenloven (1961) Aksjeloven (1997) §6-29 Arbeidsmiljøloven (2005) Tvisteloven (2005) §2-5 , §3-1 , §5-3 , §11-2 , §19-4 , §19-7 , §20-2 , §21-2 , §21-4 , §21-12 , §22-5 Eiendomsmeulingsloven (2007)

Avgjørelser

Del Skriv
lenke merknad

Saken gjelder krav om utstedelse av advokatbevilling, og fastsettelse av erstatningsansvar for påstått uberettiget avslag på søknad om advokatbevilling.

Framstilling av saken

Advokatfirmaet B & A AS startet sin virksomhet i **august 2004**. Firmaet ble eid med en halvpart hver av advokat B og saksøker A (heretter «A»), som den gang fortsatt var juridisk student. Virksomheten ble derfor i begynnelsen forestått av advokat B og en sekretær som A engasjerte på vegne av firmaet.

A tok juridisk embetseksamen ved Universitetet i Tromsø **sommeren 2005**, med karakterene 2.60 på første avdeling, 2.70 på andre avdeling, A på tredje avdeling, C på fjerde avdeling og C, senere rettet etter As klage til D, på særavhandling. Han tiltrådte som fullmektig hos sin kompanjong advokat B **1 juni 2005** og ble autorisert som fullmektig 22 juni samme år. A fratrådte som fullmektig i sitt firma **11 september 2006**.

A tiltrådte deretter som advokatfullmektig hos Advokatfirma C, senere også kalt X Advokatkontor, den **12 september 2006**. A ble sykemeldt av sin fastlege dr E fra 20 februar

2007 uten at sykemeldingsgrunnen er opplyst, frem til han fratrådte **1 april 2007**. Fratreden fra advokat Cs firma ble avtalt 5 mars 2007.

A tiltrådte deretter som advokatfullmektig hos Advokatfirmaet D den **13 april 2007** og ble autorisert som fullmektig her den 26 april 2007. Han fratrådte **4 juni 2007**.

5 juni 2007 ble på As initiativ avholdt et møte ved advokat Cs kontor. Møtedeltakere foruten A selv var alle As tre tidligere prinsipaler (B, C og D), advokat Odd Jo Forsell i egenskap av leder for Sør-Rogaland krets av Den norske Advokatforening, samt As fastlege dr E. Tingretten finner å burde gjengi det meste av advokat Forsells møtereferat datert 5 juni 2007:

«Til behandling: As praksis som advokatfullmektig og hans egnethet som advokatfullmektig/advokat.

Møtet kom i stand etter initiativ fra A idet han ønsket, ved hjelp av sin lege, å redegjøre for sin sykdomstilstand og hvordan denne har påvirket hans yrke som adv. flm. og hans egnethet for dette yrket.

Adv. D innledet møtet med en redegjørelse for at han nylig hadde avsluttet As arbeidsforhold hos ham. Dette bl.a. ut fra ulik informasjon fra advokat B og adv. C, samt opplysninger fra klienter.

Adv. D opplyste at han oppfattet A som å ha så store personlige problemer at han nå er uegnet for yrket som adv. flm. og advokat. Videre at han oppfattet A dit hen at han var enig i dette. A har vært syk i en årrekke. Det er hans sykdom som har forårsaket problemene han har hatt i jobbsammenheng.

A beklaget de problemer dette har medført for B og C.

Dr. E orienterte om As sykdom etter at A hadde fritatt ham fra taushetsplikten. E bekreftet at det var tale om mange års sykdom (dissosiativ personlighetsforstyrrelse), tilbake til barndommen. E mente at det ikke var noe poeng å gå inn på enkeltheter og detaljer da disse uansett var forårsaket av sykdommen. På generelt grunnlag ga E uttrykk for at han mente at den praksisperiode som A hadde hatt hos B, C og D ikke burde være grunnlag for tildeling av advokatbevilling da han pga sykdommen sannsynligvis har vært uegnet i perioden. E tok ikke stilling til hvorvidt deler av praksisen burde bli godkjent. Es poeng var at det blir feil dersom A etter ca. 1 måneds praksis, som er den praksisperioden som mangler ut fra 2 års kravet, blir tildelt advokatbevilling.

E ga også uttrykk for at A på det nåværende tidspunkt var uskikket til å bli tildelt advokatbevilling og at slik tildeling og autorisasjon som fullmektig ikke bør skje før en psykiater klart anbefaler dette. A må nå få behandling for sin sykdom slik at han, egen interesse og klientenes interesse, blir frisk. E ga uttrykk for at prognosene for sykdommen er dårlige, men at det er mulig å bli frisk. Det er tale om en personlighetsforstyrrelse hvor bl.a. trekk som feil forhold til sannhet, feil virkelighetsforståelse, skruppelløs og obskjøn adferd er kjennetegn.

B fikk også ordet og stilte enkelte spørsmål til E.

C fikk også ordet og redegjorde for situasjonen.

Advokat Forsell ga uttrykk for at advokatforeningen har tre oppgaver:

- 1. Hjelp med medlemmer som måtte være syke.*
- 2. Ivareta klientenes interesser.*
- 3. Ivareta standens anseelse.*

Alle de tilstedeværende var enige om at det var et felles ønske at A skal kunne bli frisk og at en samtidig måtte ivareta hensynet til advokatstanden og klienter.

Forsell ga også uttrykk for, sammen med det øvrige tilstedeværende, at det var positivt at A tok initiativ til møtet og nå synes å erkjenne sitt problem og at han ikke bør jobbe som adv.flm. og advokat på det nåværende tidspunkt.

Det var enighet om at adv. Forsell, som formann i den lokale advokatforeningen, skal sende brev til tilsynsrådet for å redegjøre for situasjonen. Forsell vil i brevet på generelt grunnlag gi en redegjørelse for at A på det nåværende tidspunkt ikke er skikket til å jobbe som advokat eller tildeles advokatbevilling. Videre vil det bli uttalt at foreliggende praksis ikke bør godkjennes eller at i hvert fall tilsynsrådet må ta stilling til om praksisen skal godkjennes. Kopi av brevet sendes til samtlige møtedeltakere. Dr. E vil oversende en uttalelse til adv. Forsell som vedlegges brevet til tilsynsrådet.

Det var også enighet mellom de tilstedeværende om i størst mulig grad bevare taushet om detaljer og diagnose vedr. As sykdom. Dette av hensyn til A.

Mer var ikke til behandling.

Møtet varte fra ca. kl. 14.50 til kl. 15.50.

Referatet er utarbeidet av undertegnede etter anmodning fra de tilstedeværende. Det ble sendt ut til samtlige for godkjenning, før det ble signert.»

Referatet ble sendt møtedeltakerne samme dag. Det er ikke opplyst om datidige innsigelser til referatets innhold.

18 juli 2007 sendte advokat Forsell brev både til Tilsynsrådet og til As tidligere prinsipaler. A, dr E og Tilsynsrådet fikk kopi av brevet til prinsipalene, og alle deltakerne i møtet 5 juni 2007 fikk kopi av brevet til Tilsynsrådet. Fra brevet til Tilsynsrådet gjengis:

«Jeg tilskriver Dem som leder for Sør-Rogaland krets av Den norske Advokatforening. Dette brev er sendt i forståelse med A, hans fastlege E og As tidligere prinsipaler, B, C og D. Styret er også orientert om at brevet sendes.

Ovennevnte personer hadde sammen med undertegnede møte 05.06.07 vedr. As praksis som adv. flm. hos ovennevnte prinsipaler og hans egnethet for advokaturket. Møtet kom i stand etter initiativ fra A. A og dr. E opplyste at langs tids sykdom for A i negativ retning har påvirket ham i hans utførelse av sitt arbeid som adv. flm. og at han på det nåværende tidspunkt ikke bør inneha slik stilling.

Konklusjonen fra møtet var at A, p.g.a. sykdom, for tiden ikke er skikket for advokatyret, verken som adv. flm. eller advokat. Det vises i den forbindelse til uttalelse fra dr. E som vil bli ettersendt når jeg mottar denne. Dersom A senere søker om å få autorisasjon som adv. flm. og advokatbevilling, bør tilsynsrådet både vurdere hvorvidt praksistiden som adv. flm. hos B, C og D skal godkjennes. Videre er samtlige enige om at A ikke bør gis autorisasjon som adv. flm. eller advokat med mindre det foreligger uttalelse fra psykiater som anbefaler dette.»

Fra brevet til prinsipalene gjengis:

«Vedlagt oversendes til Deres orientering kopi av mitt brev av dags dato til Tilsynsrådet. Brevet sendes inn selv om jeg enda ikke har mottatt uttalelsen fra dr. E. Denne vil bli ettersendt Tilsynsrådet når den foreligger.»

For ordens skyld presiseres at den enkelte prinsipal på selvstendig grunnlag må vurdere hvorvidt denne vil sende særskilt skriv til Tilsynsrådet. Dette fordi prinsipalen som kjent er ansvarlig for arbeidet som fullmektigen utfører for denne. Det har også vært nevnt at det eventuelt kan være begått straffbare forhold, noe A bestrider. Dette er også forhold den enkelte prinsipal selv må ta stilling til hvorvidt en ønsker å videreformidle til politiet. Det var et felles ønske på møte at konflikten bilegges mest mulig slik at en får ro om saken og A kan få gå i terapi for å bli frisk. For både A sin del og prinsipalenes del ser jeg imidlertid at det muligens kan være uheldig at mulige straffbare forhold ikke etterforskes nå mens bevisene eventuelt er ferske. Det kan være uheldig dersom slike forhold tas opp igjen på et langt senere tidspunkt når A eventuelt søker om advokatbevilling. A kan således selv ha interesse for at disse forholdene eventuelt blir lagt døde allerede nå.

Jeg finner grunn til å gjøre prinsipalene oppmerksomme på ovennevnte problemstillinger. Jeg vil ikke selv komme med noen tilråding hva som bør gjøres i det dette får være den enkeltes ansvar.

Jeg har fått opplyst at A er utmeldt av Advokatforeningen. Ut fra dette legger jeg til grunn at Advokatforeningen kan se seg ferdig med saken. I den utstrekning prinsipalene ønsker råd fra Advokatforeningen er jeg naturligvis disponibel for dette.»

Advokat Forsell sendte ytterligere et brev til Tilsynsrådet den 18 juli 2007, men uten kopi til noen av møtedeltakerne. Her heter det:

«Vedlagt oversendes mitt brev til Dem av dags dato. Videre vedlegges kopi av mitt brev av dags dato til advokatene D, C og B.»

På møtet kom det frem at A har problemer med virkelighetsoppfatningen og at han feilaktig har gitt opplysninger til prinsipalene om at han hadde avlagt eksamen på Universitet/skoler i England. Jeg vil anbefale at Tilsynsrådet for ordens skyld undersøker med Universitetet at vitnemålet som er innsendt til Dem og prinsipalene er ekte. Jeg har ikke funnet grunn til å ta dette opp i vedlagte brev til Dem i det jeg er redd dette eventuelt kan eskalere konflikten. Det er kun ment som et velmenende tips. Jeg har ikke grunnlag for å si at A kan ha forfalsket noe vitnemål. Jeg går naturligvis ut fra at han har vitnemålet sitt i orden.»

21 september 2007 mottok A eksperimentell behandling med legemidlet Apatone ved Summa Health System i Akron, Ohio, USA for å unngå kirurgi. I ettertid har «*Cell Biologist*»

Ph.D. James Jamison ved Summa Health erklært den 10 september 2009 at A ble underlagt «transnasal surgery» i Akron i september 2007.

Videre har spesialist i psykiatri Øyvind Waage den 27 juli 2009 erklært at A etter møtet 5 juni 2007

«... ble sykmeldt med diagnosen depresjon, og i det videre forløp ble det konstatert en cyste i venstre Frontallapp, som heldigvis lot seg fjerne ved en transnasal prosedyre. I etterkant har han hatt en god utvikling, og fremstår i dag klinisk upåfallende.

Det kommer ikke fram holdepunkter for alvorlig sinnslidelse på det nåværende tidspunkt. Det kommer heller ikke fram holdepunkter for alvorlig personlighetsforstyrrelse av noe slag, ei heller mistanke om lidelse av dissosiativ karakter.

Det er heller ingen ting i sosial anamnese, yrkesanamnese eller sykehistorie som indikerer at han noen gang har hatt slik lidelse eller forstyrrelse.

På bakgrunn av dette anbefaler jeg at han kan gis autorisasjon som advokat»

15 oktober 2007 tiltrådte A i stilling som «konsernadvokat» med arbeidsområde å forestå juridisk rådgivning og representasjon av Ø AS og dets selskaper. Ø var i følge ansettelsesavtalen kjent med at A da allerede var ansatt i 100 % stilling som jurist i Å AS, at arbeidstid og belastning hos Ø skulle tilpasses og legges utenfor arbeidstiden hos Å AS, og at lønn ville bli utbetalt etter timeliste. Ø driver så vidt skjønnes særlig med laserscanning i oljerelatert virksomhet. Omfanget av As arbeid for Ø er ikke nærmere belyst for tingretten.

Heller ikke enkelthetene ved og omfanget av As ansettelsesforhold i Å AS er nærmere belyst for tingretten. Tilsynsutvalget har lagt til grunn at A var ansatt hos ER Trading AS fra 1 august 2007 til 1 februar 2008 og har godkjent ansettelsen som «annen juridisk virksomhet» med en faktor på 50 %. I tillegg var A ansatt som jurist i SR-banken en kortere periode fra 1 mai 2008.

Tingretten bemerker - som en vitterlig kjensgjerning - at A på søkerlisten til embete som henholdsvis tingrettsdommer ved Nordre Vestfold tingrett pr 3 desember 2009 og sorenskriver ved Moss tingrett pr 12 januar 2010 står oppført med slik praksis:

- 2007-dd: Ø AS, leder konsernjuridisk avdeling.
- 2006-07: X advokatkontor, advokatfullmektig
- 2005-06: Advokatfirma B & A AS, advokatfullmektig

19 oktober 2007 erklærte psykolog Dag Starrfelt at han ikke fant at A hadde personlighetsforstyrrelser som gjør ham uskikket til å praktisere som advokat. Likeledes bekreftet dr E den **21 oktober 2007** «. at det ikke foreligger kjent somatisk eller psykologisk sykdom som gjør ham (A) uegnet til å utføre advokatyret på en god og samvittighetsfull måte.»

Endelig avga dr E på As anmodning en omfattende erklæring den **18 februar 2008** vedrørende As evne til å motta læring og veiledning som advokatfullmektig, samt en

oppsummering av dr Es samtaler med As prinsipaler, som han i erklæringen benevner «mentorer». Her heter det blant annet:

«...

Pasienten har gjennomgått et relativt tøft medisinsk behandlingsopplegg, for de medisinske funn som ble gjort. Dette med tilhørende rehabilitering. Det er unison enighet mellom hans tverrfaglige behandlere at det neppe er mange andre pasienter som kunne gjennomgått dette behandlingsopplegget, og fortsatt stått fysisk og psykisk oppreist på samme måte som A gjør.

2. MEDISINSK FAKTUM I LÆREPERIODEN - PRAKSISKRAV

Denne bekreftelsen gis med bakgrunn i de medisinske funn som er gjort hos pasienten, de samtaler jeg har hatt med pasienten, hans psykolog Dag Starfelt og professor Jim Jaimson ved Suma Health. Pasienten er grundig utredet og behandlet i et tverrfaglig samarbeid med nevnte personer.

På bakgrunn av ovennevnte kan jeg som ansvarlig behandler og fast lege bekrefte at pasienten ikke hadde noen medisinske indikasjoner som skulle tilsi at han ikke kunne motta veiledning, rettledning etc. som er normalt for en advokatfullmektig og lærling.

3. AVKLARINGSMØTE MED PASIENTENS MENTORER

Jeg avviser at jeg i møte med hans mentorer og advokatforeningens leder Odd Jo Forsell den 5. juni 2007, bekreftet at pasienten led av noe personlighetsforstyrrelse eller for den saks skyld var alvorlig sinnssyk.

Jeg ba imidlertid advokatene/mentorene om forståelse for at pasienten NÅ trengte ro til å underlegge seg diagnostisering og behandling. Mentorene la på dette møtet et utidig press på meg som pasientens fast lege, for at jeg skulle komme med endelige diagnose. Jeg opplevde dette som ubehagelig.

Jeg forklarte imidlertid mentorene at pasienten på det nåværende tidspunkt hadde presentert en rekke symptomer og at de fleste var sammenfallende med de medisinske funn som var gjort. Jeg forklarte at det var for tidlig til å kunne presentere noe endelig diagnose. Jeg forklarte hans mentorer at det var mange diagnoser som kunne passe på de symptomer som var presentert av pasienten, deriblant en personlighetsforstyrrelse/ emosjonell forstyrrelse. Jeg bekreftet samtidig at denne helsetilstanden ikke hadde gjort ham medisinsk udyktig eller påvirket ham på en slik måte at han i den tilbakelagte læreperiode var medisinsk uskikket til å praktisere som advokatfullmektig, men at han i en periode f.o.m. 5. juni 2007 måtte underlegge seg medisinsk utredning, eventuelt behandling før han igjen burde praktisere og utsettes for de arbeidsbelastninger mentorene hadde påført ham.

....

Jeg vil for egen regning og risiko påpeke enkelte forhold jeg særlig finner moralsk forkastelig fra mentorenes hånd, som har betydning for vurderingen av troverdigheten og integriteten til nevnte mentorer:

1. For det første siteres jeg fullstendig uriktig i brevet fra advokatforeningen i sør

Rogaland. Dette påtross av at jeg i telefonsamtale med advokat Forsell, i forkant av at brevet ble sendt til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, uttrykte at jeg overhode ikke kunne innstå for de slutninger som var trukket på bakgrunn av mine innspill på møtet. Jeg uttrykket også at jeg ikke kunne innstå for det medisinske innholdet av omtvistede brev. Når brevet ble sendt påtross av mine tilbakemeldinger, fant jeg det ikke medisinsk forsvarlig å oversende noe etterfølgende legeerklæring som varslet i dette brev. Jeg oppfattet nevnte saksbehandling som et misbruk av meg som fast lege til pasienten.

Jeg har en rekke av byens advokater som pasienter ved mitt legekantor. Jeg vil derfor også understreke at jeg har sikker kunnskap om at advokat Forsell og minst en av pasientens mentorer har nær privatomgang.

....

8. Det synes for meg uvirkelig å være direkte vitne til et slikt engasjement og ønske fra hans mentorer om å stoppe en ung jurist i sin rett på medisinsk behandling, retten til rehabilitering tilbake til arbeidslivet som advokat/advokatfullmektig og løse sine samlivsproblemer alene i sin egen private sfære utenfor innblanding av mentorene.

....

Da jeg vanligvis ikke pleier å uttrykke meg på langt nær så skarpt som jeg har gjort i denne erklæringen, er jeg inneforstått med at det kanskje kan stilles spørsmålstejn ved om ovennevnte omtale av mentorene er fortjent. Imidlertid er deres uomtvistelig opptreden overfor min pasient i denne arbeidskonflikten av en slik art, omfang og karakter at de med rette, sett fra et faglig helsemessig perspektiv, fortjener slik omtale. Dette for å belyse saken i det lys den arbeidsmiljømessig fortjener.

...» (understreket i erklæringen)

Ingen av de erklærende leger ble ført som vitner for tingretten. As medisinske journal er heller ikke fremlagt; ifølge A fordi dr E og Dr Waage skal ha frarådet ham å legge frem journalen når de selv har erklært A frisk.

23 oktober 2007 søkte A første gang om å få utstedt advokatbevilling, og andre gang den **1 februar 2008**. **29 mai 2008** avslo Tilsynsrådets styre begge As søknader med hjemmel i [domstoloven § 220](#) fjerde ledd annet pkt, jf [§ 230](#) første ledd nr 1. A påklaget avslaget til Advokatbevillingsnemnden, som den **16 september 2008** avslo klagen. Nemndens vedtak bygget - for så vidt gjaldt faktum - på tre typetilfeller:

- to eiendomsoppgjør hvor A som sykemeldt autorisert advokatfullmektig hos advokat C unnlot å opplyse at han ikke disponerte klientkonto og unnlot å frasi seg oppdraget, men tok imot lånebeløpet fra Time sparebank;
- to prosessoppdrag for henholdsvis Gulating lagmannsrett og Eiker, Modum og Sigdal tingrett hvor han opptrådte som advokat uten advokatbevilling; og
- bruk av tittel «*konsernadvokat*» ved jobbsøknad hos SR-banken 8 januar 2008.

A søkte om advokatbevilling for tredje gang den **21 desember 2008**, som ble avslått av Tilsynsutvalget den **28 januar 2009**. Avslagets faktiske grunnlag var det samme som for Advokatbevillingsnemndens vedtak av 16 september 2008, med unntak for at ytterligere fire måneder var tilbakelagt. A påklaget ikke dette avslaget.

A søkte om advokatbevilling for fjerde gang den **6 mars 2009**, som ble avslått av Tilsynsutvalgets styre den **30 april 2009**. Vedtakets faktiske grunnlag var at A i fullmektigperiodene ikke hadde vært i stand til å tilegne seg den læring med videre som fullmektiginstituttet forutsetter. A påklaget avslaget den **10 juni 2009**.

Advokatbevillingsnemnden avsto klagen **15 desember 2009**. Avslaget bygget dels på at praksiskravet på 2 år etter [§ 220](#) annet ledd nr 2 a ikke var oppfylt, og dels på alternativet «*uskikket eller manglende tillit*» etter [§ 230](#) første ledd nr 1 jf [§ 220](#) femte ledd. Nemnden vurderte de faktiske grunnlag som alternative og tilstrekkelige.

For så vidt gjelder praksiskravet la Advokatbevillingsnemnden vekt på uttalelsene fra prinsipalene C og B, fra advokatene Forsell, Eklund og Salte, og fra klientene F, G, H, I, J og K, og fant at A ikke hadde vært i virksomhet på en måte og med en varighet som oppfyller bevillingskravene.

For så vidt gjelder alternativet «*uskikket eller manglende tillit*» viste Nemnda til de samme tre typetilfeller som i vedtaket av september 2008, samt til uttalelser fra klientene F, G, H, I, J, K, Salte, L og advokat Eklund på vegne av M.

Prosesshistorie

A tok ut stevning **6 mars 2009**, dvs samme dag som han søkte om bevilling for fjerde gang. Etter tilsvaer ble planmøte avholdt 18 mai 2009, og hovedforhandling berammet til 10 november 2009. Grunnet kolliderende berømmelse i Høyesterett for advokat Danielsen måtte saken omberammes til 2-4 mars 2010, samtidig som saken ble utvidet til å også omfatte Advokatbevillingsnemndens vedtak av 15 desember 2009. Under hovedforhandlingen ble det foruten As partsforklaring avgitt i alt 14 vitneforklaringer og foretatt slik dokumentasjon som rettsboken sammenholdt med rettens saksdokumenter viser. Enkelte dokumenter er fremlagt mer enn et sted i saksdokumentene. Det ble også fremlagt enkelte nye dokumenter, herunder advokat Ds brev av 28 juni 2008 med bilag og advokat Forsells møtereferat av 5 juni 2007 som er gjengitt ovenfor.

Saksøkers påstandsgrunnlag

Saksøker - A - har i det vesentlige anført:

- at selv om tingretten har fri prøvelsesrett etter [domstoloven § 230](#) andre ledd, kan ikke retten bygge på et annet eller videre faktisk grunnlag enn det de påstevnede grunnlag bygget på;
- at de påstevnede vedtak bygger på feil både i faktum, saksbehandlingen, lovtolkningen, rettsanvendelsen og skjønnsutøvelsen, og at de alle må bli å oppheve. Videre anføres at kravene til sannsynlighetsovervekt skjerpes når det påstås å foreligge belastende forhold på As hånd. Herunder anføres blant annet
- at både advokat Bs og advokat Cs forklaringer må vurderes i lys av at de begge har vikarierende og personlige motiver blant annet knyttet til eget ansvar som prinsipal og

egen manglende opplæring og tilsyn av A som fullmektig. Advokat Ds og dr Modahls forklaringer vedrørende As vitnemål faller utenfor sakens rammer;

- at eiendomshandlene ikke var eiendomsmegling, men egenhandel, idet A var uregistrert styreleder i kjøper N Eiendom AS og dertil 50 % eier i Y Invest NUF, som solgte en av eiendommene. A kan ikke bebreides for bankens slette håndverk ved utbetalingen av lånene og er ikke bundet av bankens tilleggsvilkår fremført i ettertid;
- at det erkjennes at A har påtatt seg to prosessoppdrag etter at bevillingssøknad var innlevert og at det av prosesskriftet fremsto som om Advokatfirmaet XY AS var i drift. Overtredelsene påstås å være helt i nedre skikt og av formell karakter. A har ikke gitt rettshjelp ervervsmessig eller til stadighet. Klientene har akseptert at han manglet bevilling og motsetter seg at As bistand til dem brukes mot ham i bevillingssaken. Stillingsbetegnelsen «*konsernadvokat*» ble besluttet av arbeidsgiver alene;
- at det i forhold til de ulike disiplinæranklager må skilles mellom klager fra klienter og andre - klager fra andre bør det ses bort fra, med mindre klagens innhold er graverende. A har aldri vært innklagd for disiplinærmyndighetene; klagen er alle eldre enn klagefristen på seks måneder, og det er prinsipalen og ikke A som er prinsipalt klagesubjekt. Bevisverdien av de fremkomne klagemål er derfor lav. Samlet dreier det seg om en håndfull løse påstander om eldre forhold, som i vid utstrekning påstås imøtegått under hovedforhandlingen;
- at terskelen for tilbakekall etter rettspraksis er så kvalifisert mye høyere enn selv det staten anfører mot A, at det vil være usaklig forskjellsbehandling å nekte A bevilling. Det anføres at terskelen for å tilbakekalle og nekte bevilling faller innholdsmessig sammen;
- at det ikke er adgang til å stille innholdsmessige kvalitetskrav til fullmektigpraksisen, utover hva som følger av [domstoloven § 220](#). Saken har dertil vist at A fikk allsidig, selvstendig og svært variert praksis; og
- at tilbakekall etter [§ 230](#) nr 2 og 3 i alle tilfeller burde ha vært forsøkt som et mindre inngripende tiltak enn etter [§ 230](#) nr 1 som er anvendt her;
- at tingretten kan og bør avsi dom på direkte utstedelse av advokatbevilling; og
- at det ikke kan kreves uaktsomhet i tillegg til de ugyldige nektelser av As søknader om advokatbevilling, for at erstatningsansvar for staten skal foreligge.

Saksøkers påstand:

1. Staten ved Advokatbevillingsnemndens vedtak datert 16.09.08 er ugyldig.
2. Staten ved Tilsynsrådet for advokatvirksomhet sitt vedtak datert 28.01.2008 er ugyldig.
3. Staten ved Advokatbevillingsnemndens vedtak datert 15.12.2009 er ugyldig.
4. Staten ved Tilsynsrådet dømmes til å utstede advokatbevilling til A umiddelbart.
5. Staten ved Advokatbevillingsnemnden og staten ved Tilsynsrådet for advokatvirksomhet er in solidum ansvarlig for tap påført A ved uberettiget avslag på hans søknader om advokatbevilling.
6. Staten ved Advokatbevillingsnemnden og staten ved Tilsynsrådet for advokatvirksomhet dømmes in solidum til å erstatte As saksomkostninger.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Saksøkte - Staten v/Advokatbevillingsnemnden og Tilsynsrådet for advokatvirksomhet - har i det vesentlige anført:

- at rettsanvendelsesskjønnet etter [domstollovens § 220](#) kan etterprøves fullt ut, og at retten kan bygge på hele det faktum som etter hovedforhandlingen finnes overveiende sannsynliggjort. Angivelige feil ved Advokatbevillingsnemndens eller Tilsynsrådets saksbehandling får derfor bare betydning dersom vedtakenes innhold er feil;
- at innrettelseshensynet tilsier at den materielle terskel for tildeling av advokatbevilling ikke faller innholdsmessig sammen med terskelen for tilbakekall. Oppstart av egen advokatvirksomhet er ingen beskyttet menneskerett, og jurister har svært mange gode yrkesmuligheter også uten advokatbevilling;
- at A mangler nødvendige advokategenskaper, som det rettssøkende publikum har grunn til å forvente hos advokater. Herunder anføres blant annet
- at saken ikke gjelder et komplott fra As tidligere prinsipaler, men at B og C i ettertid underkjenner den praksis de selv har gitt, fordi A viste seg uimottakelig for veiledning. Dette er helt uvanlig, og må tillegges stor vekt;
- at As helsetilstand fortsatt er uavklart. Enten var han syk i fullmektigtiden med den følge at praksisen må underkjennes, eller så var han frisk med den følge at hans dømmekraft må underkjennes. Det er A som etter [§ 220](#) annet ledd må «godtgjøre» at vilkårene for advokatbevilling er oppfylt;
- at mange av de positive erklæringer A har fremlagt har sammenfallende utforming, ordvalg og datering. Vitnenes forklaringer vedrørende erklæringenes tilblivelse er i beste fall påfallende; og
- at klagen på As opptreden ikke blir mindre troverdige av å komme fra andre enn klienter. Klagen sannsynliggjør både seksuell og rasistisk trakassering, brutte løfter om utført arbeid og fakturering på grunnlag av arbeid som ikke er utført, fristoversittelser, manglende respekt for lover og regler, og forfalsking av eget vitnemål og angivelig oppdragsportefølje ovenfor advokat D. Ved eiendomshandlene for N Eiendom AS oppfattet både selger og banken A som megler, i tillegg til at kjøper synes å ha betalt et høyere beløp enn salgsprisen. Advokater kan ikke forholde seg passive ved mottak av millionbeløp fra banker, slik A har gjort. A har gjentatte ganger utvist dårlig dømmekraft og lav moral, og er uskikket som advokat, også om man anvender tilbakekallsterskelen slik A anfører.
- at tingretten ikke kan tilkjenne advokatbevilling ved dom; og
- at det i intet tilfelle foreligger ansvarsgrunnlag, fordi det ikke er utvist uaktsomhet. Det aksepteres imidlertid for tingretten, at eksistensen av et økonomisk tap forårsaket av de tre avslag er sannsynliggjort, dersom avslagene oppheves som ugyldige.

Saksøktes påstand:

På vegne av Tilsynsrådet:

1. Staten v/ Tilsynsrådet frifinnes.
2. Staten v/ Tilsynsrådet tilkjennes sakens omkostninger.

På vegne av Advokatbevillingsnemnden:

1. Staten v/ Advokatbevillingsnemnden frifinnes.
2. Staten v/ Advokatbevillingsnemnden tilkjennes sakens omkostninger.

Rettsens vurdering

Innledende merknader

Saken gjelder om A skal tildeles advokatbevilling eller ei. Sakstypen reiser normalt hovedsaklig faktiske bevisbedømmelsesspørsmål, og hovedtyngden også i den foreliggende sak knytter seg til hvilke handlinger og unnlatelser som kan knyttes til As virke mens han var advokatfullmektig.

I tillegg reiser saken flere juridiske spørsmål av mer allmen rekkevidde, knyttet både til bevisbedømmelse og bevisavveining, hvilke faktiske forhold retten kan bygge sin avgjørelse på, om inngrepsterskelen i advokatbevillingssaker er den samme i tildelingssaker og tilbakekallssaker, om retten ved ugyldighet selv kan tilkjenne bevilling direkte, og om staten ved ugyldighet har erstatningsansvar selv om det ikke er utvist uaktsomhet.

Innledningsvis peker tingretten på at den er henvist til å bygge på det som fremkom under hovedforhandlingen alene. Dette følger av disposisjons- og umiddelbarhetsprinsippet. Det er partene som har hovedansvaret for sakens opplysning, jf [tvisteloven § 11-2](#). Derved vil tingretten kunne måtte omtale og bedømme personers forhold, som ikke er part i saken og som selv ikke har kunnet komme til orde og imøtegå det som ellers kom frem under hovedforhandlingen. Særlig aktuelt synes dette å kunne være for

- doktor E, som A har beskrevet som sin fastlege og samtidig også sin forretningspartner. A har imidlertid ikke beskrevet forretningssamarbeidets innhold og varighet, utover en ukes felles forretningsreise med uklart innhold til Brasil og/eller Argentina mens A var ansatt hos advokat C, og at dr E der angivelig eier eller er tilknyttet en klinikk som driver embryoforskning utover hva som er lov i Norge,
- N, som er eier av N Eiendom AS, hvor A påstår å ha vært uregistrert styreleder mens han medvirket til at selskapet kjøpte tre ulike faste eiendommer. Disse eiendomskjøpene har lenge stått sentralt i saken, og
- Sorenskriver Helge Bjørnstad i Stavanger tingrett.

Tingretten kan ikke utelukke at både tingrettens premisser og kanskje også resultat ville ha kunnet bli påvirket av disse personers umiddelbare forklaring.

På den annen side har tingretten gjennom den kontradiktoriske og umiddelbare bevisføring under hovedforhandlingen på flere måter et sikrere grunnlag for sin avgjørelse enn Advokatbevillingsnemnden og Tilsynsrådet, hvor avgjørelsesgrunnlaget normalt er rent skriftlig.

Hovedregelen i norsk rett er at domstolene må bygge sin avgjørelse på det faktum som etter hovedforhandlingen - alle forhold tatt i betraktning - fremstår som overveiende sannsynlig.¹ A har anført at kravene til sannsynlighetsovervektens størrelse her må skjerpes fordi han påstår å ha oppført seg klanderverdig, uhederlig og endog straffbart. Tingretten er enig i at påstander om klanderverdighet, uhederlighet eller endog straffbare forhold etter

omstendighetene kan begrunne skjerpede krav til sannsynlighetsovervekt, ² men finner at så ikke er tilfelle her:

- Dels benytter lovspråket krav om at noe skal «godtgjøres» regelmessig som en markør av at den materielle regel inneholder et krav om skjerpet sannsynlighetsovervekt. ³ Når [domstoloven § 220](#) annet ledd krever at A «må . . . godtgjøre» at vilkårene for bevilling er oppfylt, finner tingretten at det etter loven er A som må sannsynliggjøre at vilkårene er oppfylt, og at kravene til sannsynlighetsovervekten er noe strengere enn 50 %. Det ville da etter tingrettens syn gi dårlig sammenheng i regelverket om de økte krav til sannsynlighetsovervekt skulle snus og gå over til bevillingsmyndighetene, i de tilfeller der søkeren synes å ha oppført seg klanderverdig, uhederlig eller endog straffbart. I så fall kunne man risikere at advokatbevilling - i tillegg til det store flertall som utvilsomt oppfyller vilkårene - bare tildeles de største og mest lastverdige «skurker», mens bare de mindre og mer uskyldige «skurker» nektes;
- Dels er det vesentlig enklere for A å sikre bevis for at han oppfyller bevillingskravene, enn det er for staten å sikre bevis for at han ikke gjør det. Skjerpede beviskrav bør regulært ikke pålegges den som vanskeligst kan sikre bevisene; og
- Dels finner tingretten at As berettigede interesse i å ikke bli stemplet som klanderverdig, uhederlig eller endog straffbar på et grunnlag som det hefter bevisusikkerhet ved, langt på vei speiles av de fremtidige klienters, det fremtidige øvrige rettssøkende publikums og de rettshåndhevende myndigheters berettigede interesse i at det ikke utstedes advokatbevilling med urette. De tungtveiende, men ulikeartede interesser som knytter seg til sakens to mulige og motstridende utfall, tilsier at tingretten bør bygge sin avgjørelse på det faktum den selv finner mest sannsynlig.

Tingretten finner således å ikke burde fravike hovedregelen om å legge det faktum som - alle forhold tatt i betraktning - fremstår som mest sannsynlig til grunn for sin dom. Tingretten finner støtte for sitt syn her i Høyesteretts dom av 18 februar 2010 ⁴ avsnitt 42-43.

Spørsmålet om beviskravenes styrke er for øvrig nært knyttet til spørsmålet om hvordan ulike bevis skal avveies. Bevisbedømmelsen er i norsk rett fri, jf [tvistelovens § 21-2](#) første ledd som viderefører [tvistemålsloven § 183](#) uendret. I saker der ulike beviser kan trekke i ulik retning, legger domstolene gjerne større vekt på

- begivenhetsnære bevis enn på bevis som har blitt til i ettertid og kanskje særlig etter at tvisten hadde oppstått;
- skriftlige bevis hvis innhold ikke kan endres enn på vitners tilbakeskuende erindringer; og
- bevis utformet av utenforstående tredjepersoner enn på bevis utformet av parter eller personer forbundet med partene.

Som uttrykk for slik vektlegging viser tingretten eksempelvis til [Rt-1995-821](#), særlig s 828 og [Rt-1998-1565](#), særlig s 1570. Endelig bemerkes at det ofte tillegges økt bevisvekt når uavhengige bevis knyttet til ulike episoder gjensidig støtter opp under hverandre og samlet avtegner et overbevisende bilde, jf Borgarting lagmannsretts beslutning av 5 februar 2010. ⁵

Bevisvurdering

Innledningsvis bemerkes at bevisføringen under hovedforhandlingen i stor grad har bestått av skriftlige erklæringer. Erklæringene er i noen grad blitt supplert av muntlige forklaringer slik [tvisteloven § 21-12](#) nr 2 beskriver, men langt fra alle. Et annet trekk ved bevisføringens indirekte karakter var at vitner i større grad enn vanlig ble spurt om sin oppfatning om hva andre personer trodde eller syntes eller mente på ulike tidspunkter, fremfor å spørre primærkilden direkte selv.

Etter hovedforhandlingen legger tingretten til grunn:

For det første: At A med kvalifisert sannsynlighet forklarte seg usant og dertil underbygget sin forklaring ved å forfalske dokumenter og å overlevere disse, da han fikk ansettelse som advokatfullmektig hos advokat D i perioden april - juni 2007. As usanne opplysninger knyttet seg til to forhold - hans angivelige eksamenskarakterer og den oppdragsportefølje han angivelig brakte med seg. Begge opplysninger var avgjørende for at advokat D inngikk ansettelsesavtale med A:

Dels finner tingretten det kvalifisert sannsynliggjort at A opplyste advokat D at hans eksamenskarakter var henholdsvis 2.30, 2.30, A og A med særavhandlingskarakter A, mens det faktiske forhold var henholdsvis 2.60, 2.70, A og C med særavhandlingskarakter C, rettet etter klage til D. Tingretten finner videre kvalifisert sannsynliggjort at A overleverte et forfalsket vitnesbyrd som anga de karakterer han selv oppgav, til advokat D, og at det forfalskede eksemplar senere har blitt fjernet fra As personalmappe hos advokat D av en annen person enn advokat D. I tillegg til advokat D og A har også advokat Ds sekretær hatt adgang til lokalene der personalmappen ble oppbevart.

Tingretten finner det videre bevist at dr Modahl i mars 2007 - på oppfordring fra As fastlege dr E - formidlet forespørsel om mulig fullmektigansettelse av A hos advokat D slik at A kunne få oppfylt praksiskravet for advokatbevilling, og at As angivelige eksepsjonelle eksamenskarakterer (2.30) ble fremhevet både av dr E overfor dr Modahl, og av dr Modahl overfor advokat D. Tingretten har således sett bort fra As etterfølgende forklaring under hovedforhandlingen om at han er sjokkert over advokat Ds forklaring som han mener er usann, og at A ikke har hørt noen knytte karakteren 2.30 til seg selv før under advokat Ds forklaring for tingretten.

Dels finner tingretten det kvalifisert sannsynliggjort at A under intervjuet med advokat D opplyste at det var liten kommersiell risiko ved å ansette ham, fordi han brakte med seg en rammeavtale med et selskap i oljebransjen som ga rett til fakturering av 45 000 kr/mnd uavhengig av utført arbeid. En tid etter ansettelsen etterlyste advokat D kopi av den omtalte rammeavtale, uten at A - tross purringer - fremla denne. Tingretten finner det kvalifisert sannsynliggjort at advokat D da selv utarbeidet et avtaleutkast med det innhold A hadde beskrevet; at A tok med seg avtaleutkastet og kom tilbake til kontoret ca to timer senere med utkastet i underskrevet stand og medbringende 145 000 - etthundreogførtifemtusen - kroner i kontanter i en konvolutt, som angivelig skulle være kontant betaling fra vedkommende selskap. A unnlot å besvare advokat Ds spørsmål om det var As underskrift som var påført avtaleutkastet og om det var As egne kontanter, hvorefter advokat D avsluttet ansettelsen av A som sin fullmektig med umiddelbar virkning.

Dagen etter ble møtet med prinsipalene, advokatforeningen og dr E avholdt den 5 juni 2007.

For det andre: At A opptrådte i forbindelse med at N Eiendom AS kjøpte de faste eiendommer

- Gnr --- Bnr --- ---gaten 13 i Sandnes kommune i februar 2007 (heretter «O-eiendommen»);
- gnr --- bnr --- i Klepp kommune i februar 2007 (heretter «P-eiendommen»); og
- gnr --- bnr ---/---/--- i Sandnes kommune i desember 2006 (heretter «Q-eiendommen»).

A var i denne periode advokatfullmektig hos advokat C, men ble sykemeldt fra 20 februar 2007.

A har anført at hans opptreden ved eiendomshandlene ikke var eiendomsmegling i lovens forstand, men egenhandel i det han var (uregistret) styreleder i N Eiendom AS og 50 % eier i Y Invest NUF; at utbetalingene fra Time sparebank vedrørende O- og P-eiendommene fant sted etter at han ble sykmeldt den 20 februar 2007, og at han ikke kan bebreides for slurvete bankhåndverk.

Selv om faktum ikke kan sies å være fullstendig opplyst under hovedforhandlingen vedrørende noen av de tre erverv, finner tingretten at As opptreden i forbindelse med kjøpene reiser flere spørsmål av betydning for om han bør gis advokatbevilling:

- Dels er det spørsmål om A den gang var leder av styret i kjøperselskapet N Eiendom AS, slik at det kan hevdes å foreligge egenhandel. A har forklart for tingretten at han i november 2006 signerte en villighetserklæring utformet av N om å være styreleder, at han ba N slette denne i juni - juli 2007, og at N v/revisor skulle ivareta registrering og sletting i Foretaksregisteret. I sin styrelederperiode skal A ha hatt månedlige styremøter til og med sin sykemelding i februar 2007 samt ukentlig muntlig kontakt. Styrearbeidet etter at han tiltrådte hos advokat D 13 april 2007 ble ikke omtalt. Som styreleder skal han særlig har arbeidet med å dele selskapet i et byggeselskap og et eierselskap for å muliggjøre eksterne investorer, samt HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet) - spørsmål.

As forklaring støttes så vidt sees av ingen andre bevis. Styrevervet er ikke registrert i Foretaksregisteret, og protokoll fra ekstraordinær generalforsamling mangler. Det er heller ikke fremlagt noen styreprotokoll eller noe annet datidig dokument som reflekterer As angivelige posisjon eller virke som styreleder, jf [aksjeloven § 6-29](#).

Tvert om forties styrevervet i flere dokumenter, der omtale ville ha vært naturlig - om styrevervet var en realitet. I advokat Ds brev av 28 juni 2008 på vegne av N Eiendom AS til advokat C heter det innledningsvis at selskapet «. var bistått av advokatfullmektig A mens han var autorisert som fullmektig...» hos advokat C, og det tas forbehold om erstatningsansvar for advokat C som arbeidsgiver og/eller prinsipal som følge av As deltakelse i eiendomshandlene.

Heller ikke i N Eiendom AS' brev av 18 november 2008 til advokat Onarheim, hvor det heter at «N Eiendom AS har aldri hatt til hensikt eller ønsket å stå i veien for at A skal få innvilget sin søknad om advokatbevilling», omtales noe datidig styreverv for A. Nærmest kommer Time sparebanks brev av 1 desember 2008 om at banken visste at det var «et nært samarbeid» mellom A og N Eiendom AS på denne tiden, og at «det var også aktuelt at A skulle inn i selskapets styre.»

Tingretten finner etter dette at det ikke er gjort overveiende sannsynlig at A var styreleder i N Eiendom AS da de tre eiendomshandlene ble foretatt. As opptreden kan da ikke anses som egenhandel i eiendomsmeglingslovens forstand.

- Dels er det spørsmål hva slags rolle A da hadde ved eiendomskjøpene, og for hvem. Tingretten finner det gjort overveiende sannsynlig at N Eiendom AS trodde at A hadde felles oppdrag for både kjøper og selger ved alle tre transaksjoner, jf advokat Ds brev av 28 juni 2008. Tilfellet omfattes i så fall av Regler for god advokatskikk pkt 3.2.2 (Dobbeltrepresentasjon). Det er ikke sannsynliggjort at klientene ble varslet slik bestemmelsen gis anvisning på.

Selger O trodde han ble representert av X Advokatkontor ved A, jf epost av 26 februar 2007 og brev av 28 august 2008. O opplyser å ha betalt for bistanden etter faktura, men uten at beløpet er opplyst. Samtidig opplyser advokat C i brev av 15 mai 2008 at A ikke noterte noen timer på oppdraget, som senere ble avsluttet av O. For P-eiendommen opplyser advokat C samme sted å ikke ha funnet noen skriftlige spor i firmaets arkiver eller timeregistreringssystemer fra As oppdrag overhodet.

Time sparebank trodde utvilsomt at A hadde oppdrag til å gjennomføre oppgjøret for både O- og P-eiendommene, og trodde også at A oppfylte lovens krav til sikkerhetsstillelse for eiendomsmegling, jf brev av 5 februar og 7 mars 2007 som fulgte bankens utbetalinger av henholdsvis 1 751 935 kroner og 2 825 000 kroner til en konto banken antok var As klientkonto, men som tingretten etter hovedforhandlingen må legge til grunn var As ordinære private bankkonto. Den samme konto er for øvrig også angitt som driftskonto for Advokatfirmaet XY AS på det brevpapir A benyttet overfor Eiker, Modum og Sigdal tingrett 12 februar 2008, jf nedenfor.

Tingretten finner det kvalifisert sannsynliggjort at alle andre aktører i eiendomshandlene la til grunn at A opptrådte som eiendomsmegler i lovens forstand i forbindelse med oppgjøret, og at A utferdiget kjøpskontrakten vedrørende i alle fall O-eiendommen, hvoretter oppgjøret skulle foretas gjennom advokat Cs klientkonto. Tingretten fester således ingen tiltro til As forklaring om at avtaleutkastet må være utarbeidet av advokat Cs sekretær.

A har anført at han aldri aksepterte bankens forutsetninger ved utbetalingene av 5 februar og 7 mars 2007, og at han unnløt å korrigere disse på grunn av sykdom fra 20 februar 2007. As anførsel begrunner imidlertid verken at han unnløt å korrigere bankens angivelige misforståelse vedrørende P-eiendommen i tiden fra overføring 5 februar til sykemelding 20 februar 2007, eller at han unnløt å korrigere misforståelsen for begge eiendommer etter at han igjen var arbeidsfør senest den 13 april 2007. Tingretten bemerker særskilt at A ikke kan sees å ha redegjort senere på en dokumentert måte - ei heller overfor tingretten - for hva som skjedde med de to beløp banken overførte til hans privatkonto. Det samlede beløp utgjør totalt 4 576 935 kroner, eller mer enn 10 ganger As daværende årlige lønn på 400 000 kroner som advokatfullmektig hos advokat C.

Tingretten finner at A må bebreides for å ha unnløt å korrigere den angivelige misforståelse at han ikke hadde meglingsoppdrag ved eiendomsstransaksjonene. Anførselene knyttet til at bankens vilkår ved utbetalingen ikke kan anses vedtatt ved passivitet under henvisning til forbruker- og markedsføringslovgivningen og As sykemelding i tiden fra 20 februar til (senest) 13 april 2007 kan ikke fritas for bebreidelse sammenholdt med de berettigede

aktivitetskrav som rettsorden stiller til advokater, beløpsstørrelsene tatt i betraktning. A har ikke hevdet at han ikke mottok bankens brev av 5 februar og 7 mars 2007.

- Dels er det etter hovedforhandlingen uklart om A uberettiget tilegnet seg en del av kjøpesummen ved eiendomsoverdragelsene, slik det hevdes i advokat Ds brev av 28 juni 2008 på vegne av N Eiendom AS. Her heter det, at differansen mellom den pris kjøper betalte og den pris selger mottok var henholdsvis 305 000 kroner for O-eiendommen og 300 000 kroner for P-eiendommen. I tillegg hevdes at A den 4 desember 2006 utbetalte 3 000 000 kroner tilknyttet Q-eiendommen til Y Invest NUFs konto, der A eide 50 %, uten at det forelå verken kjøpekontrakt eller var etablert sikkerhet. Senere skal det være utformet flere kjøpekontrakter vedrørende Bøeeiendommen, hvorav ingen er med hjemmelsinnehaver Q og R.

På den annen side skriver N den 18 november 2008 at «*alle forhold (er) brakt i orden*» vedrørende O-eiendommen. A hadde ikke oppfordring til å forberede en imøtegåelse av anførselene om ulik kjøps- og salgpris før hovedforhandlingen, og har ikke fremlagt kontoutskrifter mv for å klargjøre kontantstrømmen ved noen av de tre eiendomstransaksjonene. Advokat D avslo på sin side å utdype sitt brev av 28 juni 2008 muntlig under hovedforhandlingen, idet han opplyste å ikke være fritatt for sin taushetsplikt overfor sin daværende klient N Eiendom AS. A opplyser å ha avsluttet ethvert økonomisk mellomværende mellom seg og N gjennom en avtale i 2009 der N angivelig mot oppgjør av 120 000 kroner påtok seg å skifte kledning og dører på As hus. Noe slikt avtaledokument er imidlertid ikke fremlagt.

Tingretten finner at den etter hovedforhandlingen ikke har grunnlag for å ta stilling til om det er overveiende sannsynlig at A uberettiget tilegnet seg deler av kjøpesummen.

- Avslutningsvis nevnes at det etter hovedforhandlingen ikke er overveiende sannsynlig at A skrev N' navn falskt i forbindelse med noen av de tre eiendomstransaksjonene. Det er heller ikke gjort overveiende sannsynlig at A kan bebreides for at oppgjøret fra eiendomshandel Z Eiendom - S helt eller delvis ble betalt ut for tidlig fra advokat Bs klientkonto etter at A hadde tiltrådt hos advokat C.

For det tredje: At det er bevist at A i to saker for henholdsvis Gulating lagmannsrett og Eiker, Modum og Sigdal tingrett opptrådte som advokat uten å være det. For lagmannsretten besto opptreden i at A deltok i planleggingsmøte gjennomført som telefonkonferanse 12 februar 2008 som ny prosessfullmektig for T, og påtok seg å besvare tre spørsmål i prosesskrift på vegne av T innen 14 dager. For Eiker, Modum og Sigdal tingrett besto opptreden i deltagelse i saksforberedende møter og ved innsendelse av prosesskrift på brevpapiret til Advokatfirma Fønix AS også den 12 februar 2008 på vegne av U. A har erkjent begge forholdene.

Tingretten legger etter hovedforhandlingen til grunn at det ikke var noe påfallende ved innholdet i As opptreden for de to domstoler; at hans klienter ønsket hans bistand til tross for at de - i alle fall i ettertid - visste at han manglet advokatbevilling og ansvarsforsikring, og at A ikke mottok noe honorar for sin bistand, jf T og Us skriftlige erklæringer av 20 og 25 august 2008.

For det fjerde: At det er bevist at A benyttet tittelen «*Konsernadvokat*» ved jobbsøknad overfor SR-banken 8 januar 2008. A har for tingretten forsvart tittelbruken med at daglig leder i Ø skal ha uttalt at han som arbeidsgiver bestemte sine ansattes tittel, og at tittelen fremgår av ansettelsesavtalen. As opplysning om bakgrunnen for tittelbruken i ansettelsesavtalen er ikke bekreftet av andre kilder. Som nevnt innledningsvis er fordelingen av As arbeidsinnsats i tiden etter høsten 2007 i henholdsvis Ø AS og Å AS uklar for tingretten. Ansettelsesavtalen i Ø beskriver ansettelsen der som subsidiær i forhold til As fulle stilling i Å AS.

Uansett finner tingretten at A må kritiseres for å ha benyttet den lovbeskyttede tittel advokat med prefikset «*Konsern*» på et tidspunkt der han hadde søkt om advokatbevilling to ganger, uten å få bevilling utstedt.

For det femte: At tingretten etter hovedforhandlingen finner det kvalifisert sannsynliggjort at A i uvanlig utstrekning har påtatt seg verv eller drevet virksomhet utover sitt fulltids arbeid som advokatfullmektig. Hos advokat C var A «... *ikke berettiget til, uten arbeidsgivers samtykke, å påta seg annet arbeide eller verv som kan gå utover arbeidet hos arbeidsgiver.*»⁶ Ansettelsesavtalen suppleres av den arbeidsrettslige lojalitetsplikt. I tillegg forutsetter praksiskravet etter [domstoloven § 220](#) at advokatfullmektigen utfører fullmektigarbeid i full stilling.

I tillegg til det angivelige styrevervet i N Eiendom AS som tingretten ikke har funnet sannsynliggjort, har A opplyst at han i sin fullmektigtid også var

- styreleder i Z Eiendom AS;
- medlem i styret i selskapet Æ som drev med italiensk mat;
- deltaker i et forretningssamarbeid av ukjent innhold med sin fastlege dr E;
- 50 % deltaker i en vaskevirksomhet mens han var ansatt hos advokat B; samt
- at han overveide å starte inkassovirksomhet sammen med advokat B og sin bror så vidt skjønnes etter at han hadde begynt hos advokat C, men at As far bestemt motsatte seg dette.

A har forklart at han i liten eller ingen grad opplyste advokat C om sin øvrige virksomhet.

For det sjette: At det er bevist at Stavanger tingrett i brev av 29 november 2005 varslet A om at retten i medhold av [Salærforskriftens § 7](#) vurderte å redusere hans salærkrav i en oppsigelsessak hvor det var gitt fri sakførsel.⁷ Varselet bygget dels på at salærkravet fremsto som høyt, dels på at det var tvilsomt hvorvidt bistanden holdt faglig mål. Stavanger tingretts brev var signert dommerfullmektig Nedregotten, som var dommer i saken.

Tingrett legger i forhold til den foreliggende bevillingssak verken vekt på varselets innhold, eller på at det etter hovedforhandlingen må anses overveiende sannsynlig at salærkravet ble godtgjort fullt ut.

Derimot legger tingretten vekt på As forklaring under hovedforhandlingen om at han, etter å ha mottatt varselet, oppsøkte sorenskriver Bjørnestad ved Stavanger tingrett og fremholdt for sorenskriveren at han ville innklage dommerfullmektigen til Tilsynsutvalget for dommere, om arbeidsoppgaven ikke ble honorert fullt ut. A har forklart, at sorenskriver Bjørnestad da skal

ha bekreftet overfor A at arbeidsoppgaven i så fall ville bli honorert fullt ut, hvilket den sannsynligvis også ble.

Heller ikke på dette punkt er As forklaring støttet av andre bevis.

For det tilfelle at As forklaring under hovedforhandlingen er sannferdig, vises til Regler for god advokatskikk pkt 5.5, hvorefter en advokat «... må ikke reise spørsmål om ansvar for en kollega, for derved å søke å influere på hans forsvarlige ivaretagelse av en klients tarv.» Tingretten kan ikke se at den advokatetiske bedømmelse av As fremgangsmåte bedres, av at A etter eget utsagn truet med å reise spørsmål om ansvar for en dommer, i stedet for en advokat, for å påvirke Stavanger tingretts bedømmelse av salærkravets berettigelse. Det bedrer etter tingrettens syn heller ikke den advokatetiske bedømmelse, at A gikk veien om embetsleder i stedet for den dommer som dømte i saken, i strid med uavhengighetsprinsippet.

Tingretten finner det unødvendig å utvikle sin bedømmelse av episoden i detalj, for det tilfelle at As forklaring under hovedforhandlingen ikke er sannferdig, utover å klargjøre at det i så fall blir enda mye verre.

For det syvende: At det er kvalifisert sannsynliggjort at verken A, eller noen av As prinsipaler på grunnlag av noe A gjorde, har blitt innklaget for Disiplinærnemnden. Derimot foreligger en rekke klager til prinsipalene fra klienter og andre. Tingretten finner det tilstrekkelig å beskrive disse stikkordsmessig, slik de fremstår etter hovedforhandlingen:

- advokatfirma Sjødin Meling & Co, som 10 november 2006 på vegne av M anførte at A i oppdrag vedrørende skilsmisse og oppholdstillatelse dels tilbød seg å yte juridisk bistand mot seksuelle tjenester fra henne, og dels at As brev til UDI angivelig av 3 og 16 juli 2006 fremsto som antedaterte og innsendt etter at oppholdstillatelsen utløp 19 juli 2006.

A har anført at M løy for ham ved dels å hevde at hun hadde vært utsatt for grov vold fra sin ektefelle til tross for at blåmerkene skyldtes plastisk kirurgi mannen hadde betalt for henne, at hun beviselig hadde bodd i ekteparets felles bolig etter det tidspunkt hun hevdet å ha forlatt hjemmet på grunn av den angivelige vold, og at hun likevel hadde et seksuelt forhold til en tredjeperson som støttet søksmålet hennes økonomisk, tross forsikringer om det motsatte. A og M tapte skilsmissesaken. A opplyser å ha ordlagt seg slik overfor M etter hovedforhandlingens avslutning, da han oppdaget at hun hadde beskrevet grunnlaget for skilsmissesaken usant for ham:

«Visum reglene i Norge var lagt opp slik at man skulle forhindre at andre statsborgere kunne knulle seg til en permanent oppholdstillatelse i Norge, og at han overhode ikke hadde tenkt å representere henne i det videre uansett hvem hun hoppet i senga med.»

Vedrørende de angivelige antedateringer har A bestridt anførselen, men anført at han ikke lenger har tilgang til saksmappen. A innkalte M som vitne under hovedforhandlingen, uten at hun møtte.

- F skriver 29 mai 2007 at A bistod henne høsten 2006 i forbindelse med at hun hadde avtalt skifte av hus, innbo og felles barn med tidligere ektefelle. Hun anfører blant annet
- at A unnlot å søke om bostøtte for henne, tross løfter om å gjøre dette;
- at A utsatte å søke om farsbidrag fordi det da ville bli vanskeligere for den tidligere

ektefelle å betale et stort beløp;

- at skifteavtalen ikke var god nok til tross for at F var fornøyd, og at A flere ganger anbefalte å frata den tidligere ektefelle all kontakt fra det felles barn;
- at A gjentatte ganger utsatte F for uønsket seksuell oppmerksomhet - blant annet ved å ringe henne på kveldstid og tilby henne båtturer til England og ved gjentatte ganger si at «*jenter trenger bare tre ting (fra menn): Stor kuk, sosial intelligens og masse penger*», hvilket han selv angivelig hadde; og
- at A var upålitelig gjennom å aldri komme til avtalte møter, med «*rare unnskyldninger*» i ettertid.

A har anført at Fs anklager ikke ble fremmet før Tilsynsrådets behandling, at de ikke er korrekte, og at de er skrevet med advokat Cs spesielle skrifttype (font). Dessuten må også advokater innrømmes frihet til å velge ord som i ettertid kan fremstå som uskjønnsomme.

Under saksforberedelsen fremla A en erklæring fra takstmann V datert 27 februar 2008. Her bekrefter V at F forklarte seg uriktig vedrørende en rekke prisreducerende punkter i forbindelse med at V var engasjert gjennom A for å taksere hennes leilighet. I tillegg opplyser V at F under felles befaring av leiligheten med A var svært nærgående og kom med en rekke seksuelle tilnærmelser og fremstøt overfor A. A avviste Fs tilnærmelser kategorisk; etter Vs erindring gjennom ordene:

«Vi er ikke i et privat forhold. Vi har aldri hatt det og vi kan aldri få det. For det første fordi jeg har en forlovede og for det andre fordi jeg er din advokat og du er midt i en sårbar situasjon nå».

Ifølge V tok Fs As avvisning tungt, og «*utbrøt i rent sinne at dette skulle A få svi for.* »

Verken F eller V ble ført som vitne for tingretten. Derimot ble ført som vitne W født 0.0.1974, som eide de øvrige 50 % av Y Invest NUF. Et eventuelt slektskap mellom vitnet W og erklæringens forfatter V er ikke opplyst.

- **G** skriver 26 mai 2007 at A bistod hennes datter med søknad om voldsoffererstatning, etter at datterens nese ble brukket av ukjent inntrenger på bopel 18 desember 2005. Etter å ha betalt første faktura i september 2006 fortalte A at søknad om voldsoffererstatning var sendt, men ikke besvart. Ved purring etter ett år fortalte A at den opprinnelige søknad var avslått, men at en ny søknad allerede var sendt. 26 februar 2007 ble saken overtatt av annen advokat i advokat Cs firma. Det viste seg da at A aldri hadde innsendt noen søknad om voldsoffererstatning, og at hans opplysninger både om søknadsinnsendelse og avslag var usanne.

A har anført at det var datteren og ikke G som var klient; at datteren ikke har klagd; at saken ble omfordelt etter hans sykemelding i februar 2007; og at saken nå er i orden.

- **H** skriver 23 mai 2007 at han ble bistått av A i en ankesak vedrørende gjeldsordning. H anfører at A ved to anledninger innkalte H fra Sandefjord til konsultasjoner av liten eller ingen betydning; at A ved en anledning glemte et avtalt klientmøte på Klepp; og at A opplyste at saken skulle opp 31 januar 2007 uten at så skjedde. Da advokatfullmektig BS overtok saken etter As sykemelding i februar 2007 fremkom at det ikke forelå noe

skriftlig materiale i saken fra As side overhodet; verken ankeerklæring eller berammelsesdato overfor retten eller noe skriftlig overfor noen av kreditorene.

A har anført at Hs anklager ikke ble fremmet før Tilsynsrådets behandling, at H hadde fått en god jobb og unnlatt å følge opp gjeldsordningen, og at Hs anklager er løst og upresist formulert.

Verken H eller BS har forklart seg for tingretten.

- **I** skriver i usignert brev av 1 november 2005 at han kontaktet A for å få satt opp en samboeravtale. I anfører at bistanden medførte faktura stor 7 000 kroner mens ordinært prisnivå påstås å være 2 500 kroner; at han aldri mottok noe avtaleutkast, og at samtalen med A i hovedsak bestod i at A spurte ham ut om styreleder MN og markedsansvarlig MR i firmaet der I var daglig leder. I karakteriserer As spørsmål som «*direkte sensitive*» og «*markedsmessige*». A skal senere ha stiftet firma sammen med MN og MR.

A har fremlagt et signert brev av 1 desember 2009 fra I, om at han ikke har fremmet udatert og usignert klage mot A som advokat. I ble ikke innkalt som vitne. Tingretten ser etter dette bort fra Is angivelige klagemål av 1 november 2005.

- **J** skriver 29 juni 2006 at A i forbindelse med en tvistesak for J ikke informerte J om sakens utvikling eller konsekvenser av eget tiltak; at innsigelser på fakturaer J oppfattet som store ble «*møtt med en noe truende bortforklaring av A selv*»; at A overfor J beskrev prinsippal og kompanjong advokat Bs arbeidsmetoder nedlatende; at A navnga andre av firmaets klienter og saker overfor J; og at J senere overhørte sitt navn nevnt «*på gaten*» av to personer som diskuterte advokatfirmaer. J ba advokat B overta sin sak for A.

A har anført at J ikke var klient. I tillegg har GS på vegne av GT Bygg AS bekreftet skriftlig den 26 februar 2006 (antakelig feilskrift for 2008) å ha overhørt høytalende telefonsamtale mellom A og J «*for lengre tid siden*» at Js klage bare var ment for intern bruk og ikke overfor Tilsynsmyndighetene; at J overhodet ikke mente at A manglet den for advokatyret nødvendige integritet; at forhold lå så langt tilbake i tid at J hadde glemt hva innholdet i hans klagemål egentlig var, utover at det antakelig omhandlet «*personlig kjemi og ikke advokatgjerningen som sådan*».

Verken J eller GS har vitnet for tingretten.

- **K** skriver i epost 14 september 2006 at A ble forsøkt engasjert som advokat for OD i sak mot XZ Eiendom AS allerede i desember 2004, og at A i løpet av samtalen fikk sensitive opplysninger om sakens faktum. Først dagen etter gjorde A det klart at han allerede hadde oppdrag i saken - for XZ Eiendom AS; dvs motparten. I tillegg anføres at A overfor klient SL uttalte at SLs klientmappe hos advokatfirmaet B & A AS godt kunne bli sendt ligningskontoret ved en feil, fordi firmaets sekretær gjorde så mange feil. Uttalelsen falt kort tid etter at klient SL var engasjert av motpart XZ Eiendom AS i forbindelse med tvistesaken nevnt ovenfor.

A har anført at man som advokat har taushetsplikt om eksistensen av andre klientforhold.

- **KOA og advokat Morten B Tidemann** skriver i epost av 18 og 15 juli 2005 at A henvendte seg direkte til KOA i tvisten vedrørende XZ Eiendom AS, til tross for at KOA var bistått av advokat Tidemann, jf Regler for god advokatskikk pkt 5.3. Ved henvendelse presenterte A seg som ringende fra «*Hells Angels Inkasso*», hvilket han i ettertid erkjente hadde vært dumt. Samtidig påstår A å ha sagt at dersom KOA rapporterte hendelsen til advokatforeningen ville A «*ligge etter KOA og jobbe gratis hvis det var nødvendig for å ta ham.*» Episoden omtales også i Ks epost av 14 september 2006, jf ovenfor.

A har anført at han kjenner KOA tilbake til felles fotballag fra yngre dager; at spøken vedrørende «*Hells Angels Inkasso*» ble oppklart i løpet av samtalen og at KOA ikke ble skremt av den; og at henvendelsen gjaldt en oppfordring til å søke tvisten - som gjaldt hvorvidt realisasjon av pantsatte aksjer utløste forkjøpsrett - med en anslått verdi på ca 100 000 kroner kunne søkes omforent av ham som et felles oppdrag, jf Regler for god advokatskikk pkt 3.2.2. Noe felles oppdrag ble ikke gitt.

- **Sekretær NS** i advokatfirmaet B & A AS har i epost av 30 september 2006 kritisert A for blant annet
 - seksuell trakassering på jobben og generell manglende folkeskikk. Hans oppførsel påstår særlig seksualisert etter klientmøter med M;
 - manglende orden i dokumenter, avtaler og berammelser, klientoppfølging og løfter vedrørende eget arbeid;
 - manglende utsendelse til klient av inngående og utgående brev i kopi; og
 - at A var en del av begrunnelsen for at hun sluttet i firmaet.

A har anført at NS ikke var klient. NS var innkalt som vitne, men møtte ikke, jf fremlagt uttalelse fra fastlege Haaland av 2 mars 2010.

- **L** har den 16 september 2006 uttalt at han arbeidet som trainee i advokatfirmaet B & A siste semester han og A studerte jus i Tromsø, og at han deretter skulle begynne som fullmektig i firmaet etter eksamen. L hevder blant annet
 - at L som fullmektig skulle skaffe egne klienter og motta lønn «*pr honorert time*» dvs betinget av at klienten betalte honorar. Det oppsto senere en tvist fordi A angivelig holdt tilbake opptjent lønn i påvente av at klienten skulle betale honorar;
 - at arbeidsmiljøet i firmaet stort sett var bra, men ble forverret av A da B dro på ferie; og
 - at A senere ringte L, som da arbeidet i Arbeidstilsynet, med et spørsmål om arbeidsmiljølovens regler om arbeidstid. A skal da ha svart bekreftende på Ls spørsmål om A hadde til hensikt å skrive en fiktiv kontrakt med en fiktiv fagforening og antedatere kontrakter, for å bruke dokumentet som bevis;

A har anført at L ikke var klient. A hevder at L er domfelt for legemsbeskadigelse av sin samboer, urinering på offentlig sted samt overtredelse av våpenloven. Domfellelsene medførte at L likevel ikke kunne tiltre som advokatfullmektig, og påstår å svekke bevisvekten av Ls uttalelser.

På den annen side har A fremlagt flere erklæringer fra klienter som sier seg godt fornøyd med hans bistand til dem (heretter «*Støtteerklæringene*»); av disse nevnes særlig

- KA av 27 februar 2008 i sak om norsk statsborgerskap;
- VO av 27 februar 2008 i sak vedrørende arbeidsulykke;
- SL av 27 februar 2008 vedrørende fortløpende rådgivning;
- IY av 27 februar 2008 vedrørende en rekke tilfeller av bistand og anbefaling av A overfor det tyrkisk/kurdiske miljø på Jæren;
- T av 27 februar 2008 vedrørende en rekke tvister om fast eiendom. Tingretten bemerker særskilt at T også var As klient i saken for Gulating lagmannsrett der A erkjenner å ha opptrådt i planmøte som advokat uten advokatbevilling, jf ovenfor;
- KH av 27 februar 2008 vedrørende en rekke tvister om fast eiendom; og
- HLH av 27 februar 2008 vedrørende en rekke tvister tilknyttet gjeldsspørsmål; sist gjeldsordning for ektemann JH.

I de tre sistnevnte Støtteerklæringer, avgitt av henholdsvis T, KH og HLH påstås at klienten da A sluttet i X advokatkontor i mars 2007, ble forelagt en ferdigskrevet erklæring for utfylling fra X advokatkontor inneholdende en rekke usanne beskyldninger om As forgåelser som advokat. Dersom klientene ville underskrive erklæringene skulle klientenes kompenseres med et ikke nærmere angitt beløp gjennom kreditering av allerede betalt faktura for juridisk bistand eller gratis fremtidig juridisk bistand. Samtlige nektet å signere de fabrikkerte erklæringer som angivelig ble forelagt dem, og avsluttet senere klientforholdet til advokat C. Det er ikke fremlagt noen eksempler på de angivelige erklæringer.

Både T og HLH forklarte seg som vitner under hovedforhandlingen, og bekreftet der innholdet i erklæringene av 27 februar 2008. T forklarte at han selv utformet sin erklæring av 27 februar 2008 ved hjelp av en svoger som kunne litt jus; at han sendte den til advokat C og at han var usikker på om han overhodet hadde kontakt med A da erklæringen ble utformet. HLH forklarte at hun utformet erklæringen selv på grunnlag av innspill fra A og en annen advokat; at A gjennomgikk utkastet før innsendelse og foreslo et irrelevant avsnitt fjernet, og at hun deretter sendte erklæringen til advokat C.

Advokat C benekter skriftlig 20 juli 2009 kategorisk å ha forsøkt å kjøpe uriktige sverteerklæringer om A. Det er uklart for tingretten om hun mottok T og HLHs erklæringer omkring 27 februar 2008 slik disse har forklart, eller om hun mottok disse først fra Tilsynsrådet 24 juni 2009 for uttalelse.

A forklarte imidlertid under sin forutgående partsforklaring at **han** utformet og innhentet underskrift på alle Støtteerklæringene datert 27 februar 2008. A er født 0.0.27, og husker at han gjorde dette på ettermiddagen på sin bursdag. Erklæringenes likeartede oppsett, struktur og ordvalg og sammenfallende dato trekker også sterkt i retning av at de ble ført i samme penn, slik A har forklart.

Tingretten finner at de motstridende forklaringer om støtteerklæringenes tilblivelse svekker troverdigheten av Støtteerklæringenes innhold, om at advokat C allerede i mars 2007 forsøkte å bestikke sine klienter til å avgi uriktig vitnemål mot A. Anførslene er etter sitt innhold både oppsiktsvekkende og helt uvanlige. De støttes verken av noe eksempel på de angivelige fabrikkerte erklæringer eller av konkretisering av bestikkelsens angivelige størrelse.

Tingretten peker også på at advokat C verken kan sees å ha hatt foranledning eller ha forsøkt å sikre andre bevis mot As søknad om advokatbevilling allerede i mars 2007; dvs lenge før han innkalte til møte med prinsipalene, advokat Forsell og dr E 5 juni 2007, og enda lengre før han første gang søkte om advokatbevilling i oktober 2007. Etter en samlet vurdering finner tingretten at det etter hovedforhandlingen ikke er gjort overveiende sannsynlig at advokat C forsøkte å bestikke T, KH og HLH til å avgi falske erklæringer om As virke som advokat.

Tingretten er for øvrig ikke enig med A i at retten ved vurderingen av om advokatbevilling bør utstedes må se bort fra klager fra andre enn klienter. Tingretten er heller ikke enig med A i at klagefristen for Disiplinærnemnda på seks måneder etter [Advokatforskriften § 5-4](#) annet ledd siste punktum innebærer at klager eldre enn seks måneder er uten betydning for om A bør gis advokatbevilling. Endelig er tingretten uenig i As karakteristikk av at de ovenstående klientklager dreier seg om en håndfull løse påstander, som har begrenset bevisverdi. Tvert om ser tingretten det slik at både antallet klager og disses uavhengige karakter gjensidig støtter opp under hverandre og samlet tegner et overbevisende bilde av karakteristiske trekk ved As klientbehandling og personlighet i sitt arbeid som advokatfullmektig i perioden 2005-2007.

For det åttende: At det er bevist at både prinsipalene B, C og D opplevde at A i sin fullmektigtid gjentatte ganger unnlot å utføre handlinger de påla ham å gjøre i enkeltsak, og at han på forespørsel fra dem uriktig bekreftet å ha utført handlinger i enkeltsak, som han faktisk ikke hadde utført. Alle tre gir derfor uttrykk overfor tingretten for at de ikke har tillit til ham som advokat, og at dette var årsaken til at de avsluttet hans fullmektigforhold. Alle tre betegner en eventuell nyansettelse av A som uaktuell av samme grunn.

Tingretten finner også kvalifisert sannsynliggjort at A, etter at han var formelt innkalt av advokat C til drøftelsesmøte etter arbeidsmiljøloven forut for oppsigelse, ringte advokat C som var på vinterferie i Hemsedal og fortalte at han hadde fått konstatert kreft og var forespeilet bare ytterligere tre måneders levetid. Advokat C sendte først A blomster, men innkalte deretter A til nytt drøftelsesmøte forut for avskjed til avholdelse 1 mars 2007. A var da sykemeldt av dr E. A og advokat C inngikk som alt nevnt avtale om fratreden den 5 mars 2007. Den angivelige kreftdiagnoses eksistens og grunnlag er ikke reflektert i noe dokument fremlagt for tingretten.

Både advokat B og advokat C har henholdsvis 20 og 14 februar 2008 dertil gitt uttrykk for at de mener at As fullmektigtid hos dem ikke bør godkjennes. Advokat D har på sin side den 22 april 2008 ment at det ikke er grunnlag for å underkjenne fullmektigtiden hos ham.

Rettsanvendelse

[Domstoloven § 220](#) lyder:

«Bevilling til å drive advokatvirksomhet gis av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

For å få tillatelse til å være advokat ved andre retter enn Høyesterett må søkeren godtgjøre:

- 1. at vedkommende har bestått juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, og*
- 2. at vedkommende i til sammen minst to år etter embetseksamen eller mastergrad har vært i virksomhet*

- a. som autorisert fullmektig hos en advokat som selv utøver advokatvirksomhet,
- b. som dommer eller dommerfullmektig,
- c. i en stilling ved påtalemyndigheten der behandling av rettsaker inngår som en vesentlig del, eller
- d. som universitetslærer i rettsvitenskap.

Som oppfyllelse av praksiskravet i nr 2 kan departementet ved forskrift eller Tilsynsrådet i enkelttilfeller fullt ut eller for en del godkjenne annen juridisk virksomhet. Kongen kan ved forskrift gi regler om prosedyrerfaring som vilkår for at praksis som nevnt i nr 2 bokstav a skal medregnes.

Kongen kan ved forskrift fastsette at gjennomføring av et kurs i emner av særlig betydning for advokatvirksomhet skal være et vilkår for advokatbevilling. Kongen gir nærmere regler om kursets innhold og gjennomføring.

Advokatbevilling kan bare gis til personer som har fylt 20 år og som godtgjør ved politiattest at de har ført en hederlig vandel. Videre må det ikke foreligge noe forhold som etter § 230 ville ført til at advokatbevillingen ville blitt satt ut av kraft eller kalt tilbake. Er en tidligere advokatbevilling kalt tilbake av grunner som nevnt i § 230 første ledd nr 2 til 4, må ny bevilling ikke gis før det forhold som førte til tilbakekallingen er brakt i orden.

Kongen kan ved forskrift gi regler om utstedelse av advokatbevilling på grunnlag av en tilsvarende rett i utlandet.» (Understreket her).

Det er på det rene at A oppfyller lovens vilkår om bestått juridisk embetseksamen, gjennomført advokatkurs, politiattest og prosedyrerfaring. Staten har også akseptert at det kvantitative krav om til sammen minst to års virke som advokatfullmektig eller lignende er oppfylt. Tingretten finner det klart sannsynliggjort at As praksis mer enn oppfyller kravene til fullmektigpraksisens innhold og bredde.

Det juridiske hovedspørsmål i saken er om vilkårene etter § 220 jf § 230 er oppfylt; alternativt om det er adgang etter loven til å underkjenne As fullmektigtid hos advokatene B og C.

Den relevante del av § 230 lyder:

«Advokatbevillingsnemnden kan kalle tilbake en advokatbevilling dersom advokaten:

1. gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdig til å drive advokatvirksomhet, eller som gjør at vedkommende mister den tillit som er nødvendig i yrket,
2. misligholder plikten etter § 222 til å stille sikkerhet eller plikten etter § 225 eller § 227 til å betale bidrag til Tilsynsrådet eller Disiplinernemnden,²
3. forsømmer sine plikter etter bestemmelser gitt i medhold av § 224 tredje ledd eller § 225 sjette ledd, herunder å gi adgang til kontroll,
4. ..., eller
5.

Vedtak etter første punktum kan bringes inn for retten, som kan prøve alle sider av saken. ...»
(Understreket her)

Av [Ot.prp.nr.30 \(1972-1973\) s 17](#) fremgår at lovgiver ved formuleringen av bestemmelsen «. . i noen grad (har) sett hen til formuleringene i den nåværende [§ 229](#) første ledd, [straffelovens § 29](#) og tjenestemannsloven 15 februar 1918 [§ 22](#).» Proposisjonen viser her til de dagjeldende bestemmelser om fradømmelse av stilling. Straffelovkommisjonen, som ikke foreslo noen innholdsmessig endring i vilkårene for fradømmelse av stilling i [NOU 1992:23](#), beskrev innholdet i alternativene «uskikket», «uverdig» og «mister den tillit som er nødvendig» slik på s 185-186:

«I prinsippet kan det oppstilles visse kriterier for hva som faller inn under henholdsvis «uverdig» og «uskikket». Det har vært vanlig å forbinde med «uverdig» at lovbrysteren har forbrutt seg på en slik måte at vedkommende ikke lenger innehar den respekt og tillit som er nødvendig for å kunne fortsette i en stilling eller å drive en virksomhet. Den straffbare handlingen behøver ikke ha tilknytning til domfeltes utøvelse av stillingen eller virksomheten, men handlingen må vise at domfelte har en svikt i de moralske egenskaper som kreves for å ha stillingen eller drive virksomheten. Som eksempel kan nevnes en dommer som avgir falsk forklaring som vitne, eller en prest som begår en sedelighetsforbrytelse. Begrepet «uskikket» har vanligvis vært forbundet med at domfelte ved lovbruddet har demonstrert en mangel på dyktighet eller skjønnsomhet som gir særlig grunn til å frykte for nye feilgrep. Som eksempel kan nevnes fradømming av retten til å drive jakt og fangst fordi domfelte har bedrevet ulovlig jakt. Et annet eksempel er fradømming av retten til å holde hund fordi hundeeieren, til tross for at hunden tidligere har angrepet mennesker, fortsatt lar hunden gå løs eller ikke har den under kontroll, med den følge at den går til angrep på ny. Det samme gjelder gjentatte overtredelser av båndtvangsbestemmelsene, dersom dette har medført skade eller fare for skade på husdyr eller vilt. Et tredje eksempel er at en regnskapsfører som begår økonomiske misligheter, fradømmes stillingen.

En opptreden som mest naturlig vil karakteriseres som «uverdig », og i dag kan medføre tap av offentlig stilling etter [straffeloven § 29](#) nr 1, vil omfattes av begrepet «uskikket » i utkastet [§ 62](#). Det innebærer således ingen realitetsendring i forhold til dagens rettsstilstand at uttrykket «uverdig » ikke brukes i lovteksten.

Også momentet i [straffeloven § 29](#) nr 2 om at lovbrysteren kan idømmes tap av stilling eller virksomhet som «i særlig grad krever almen tillit », vil inngå i vurderingen av om lovbrysteren «ved handlingen har vist seg uskikket » etter utkastet [§ 62](#).

I tillegg til det ovenfor nevnte vilkåret, må det være påkrevet av allmenne hensyn å idømme rettighetstap. Ved vurderingen av om vilkåret om allmenne hensyn er oppfylt, vil det være av betydning hvilken stilling eller virksomhet det er aktuelt å fradømme. For en rekke offentlige stillinger vil det måtte gjelde særlig strenge krav, f.eks for dommerstillinger og høyere stillinger i forvaltningen. Slike stillinger innebærer et særlig ansvar, og det er nødvendig at innehaverne har de faglige og moralske egenskaper som kreves. For visse typer virksomhet vil det pga deres art gjelde strenge krav til lovlydig og redelig drift. Som eksempel kan nevnes advokatforretning, legevirksomhet, revisjonsfirma osv. Ofte vil det være påkrevet av allmenne hensyn at retten til å drive slik virksomhet fradømmes når utøveren gjør seg skyldig i lovbrudd i forbindelse med driften.» (Understreket her)

Samtidig understreket straffelovkommisjonen at idømmelse av rettighetstap uansett vil bero på en helhetsvurdering av lovbrysterens opptreden.

Dernest peker tingretten på at vår rettsorden inneholder mange uttrykk for at det stilles høye krav til advokaters sannferdighet, integritet og moral, og at kravene til advokater er høyere enn til «folk flest». Tingretten skal nevne seks slike uttrykk:

i)

Allerede ved mottak av sitt eksamensvitnesbyrd i Tromsø lovet A - ved handslag - «aldri vidende at ville vige fra ret eller retfærdighet, mindre raade nogen til uforholdne processer eller i andre maader med sine raad befordre noen uretvis sag eller intention».

ii)

I [Ot.prp.nr.39 \(1994-1995\)](#) som gjennomførte vesentlige endringer i disiplinær- og tilsynsordningen for advokater, heter det innledningsvis på s 1:

«Advokatene utgjør et viktig ledd i rettspleien. Det er avgjørende for tilliten til advokatene at lovgivningen ivaretar offentlighetens og klientenes interesser, samtidig som rettsstatens krav om en fri og uavhengig advokatstand oppfylles. Regjeringen legger på denne bakgrunn fram forslag om vesentlige endringer i disiplinær- og tilsynsordningen for advokater.»

Dette utdypes på proposisjonens s 5, der det heter innledningsvis under Lovforslagets bakgrunn:

«Advokater utgjør et viktig ledd i rettspleien. Ved utøvelsen av sin virksomhet må de etterleve regler og normer for yrkesopptreden som aksepteres i samfunnet. Dette er grunnleggende for tilliten til advokatene og deres omdømme. En forutsetning for å oppnå slik tillit er videre at advokatstanden underkastes tilsyns-, kontroll-, og disiplinærordninger, som ivaretar rettsstatens krav om en fri og uavhengig advokatstand. Herunder er det viktig å iaktta hensiktsmessige og anerkjente prinsipper for forsvarlig saksbehandling.»

iii)

I Regler for god advokatskikk, som har forskrifts trinnhøyde gjennom Advokatforskriften kap 12, heter det blant annet:

«1.1 *Reglens formål*

Regler for god advokatskikk har som formål å sikre at advokatvirksomhet utføres etter etiske prinsipper som er grunnlag for advokatens virke i alle siviliserte rettssamfunn. ...

1.3 *Advokatens opptreden*

En advokat skal i sitt virke opptre saklig og korrekt. Advokaten må unngå en opptreden som er egnet til å skade standens og yrkets anseelse.

....

2.2 *Tillitsforhold*

I sin virksomhet er advokaten avhengig av tillit som bare kan

oppnås når advokatens hederlighet og integritet er hevet over tvil.

....

4.2 Rettferdig rettergang

... Advokaten må ikke på noen måte søke å påvirke rettens medlemmer underhånden.

En advokat skal ikke bevisst gi uriktige eller villedende opplysninger til retten.»

iv)

Videre vises til advokatens plikt til å fremlegge bevis også om de er til ugunst for egen klient etter [tvisteloven § 5-3,1](#) jf [§ 21-4](#), jf [§ 3-1](#) tredje ledd (edisjonsplikten), der det heter: «Den som varsler om et krav eller bestrider et varslet krav, plikter samtidig å opplyse om viktige dokumenter eller andre bevis som parten selv kjenner til, og som parten ikke kan regne med at den annen part er kjent med. Dette gjelder uansett om beviset er til støtte for parten selv eller for den annen part.»

Dersom en advokat vet at klienten bryter edisjonsplikten, må han fratre, jf Schei med flere, Tvisteloven kommentarutgave, 2007, s 1003. Samme sted uttrykkes at «kravene til redelighet og god skikk i prosessen bør innskjerpes, se NOU B side 947 ([NOU 2001:32B s. 947](#)), og dette innebærer at normen er dynamisk.»

v)

Videre nevnes advokaters yrkesmessige taushetsplikt for opplysninger betrodd dem i sitt arbeid, som beskyttes av rettsorden jf [tvisteloven § 22-5](#).

vi)

Til sist nevnes [tinglysningsloven § 17](#), jf [tinglysningsforskriftens § 3](#) som et uttrykk for at loven anser blant annet advokater som mer troverdige enn «folk flest». Bestemmelsen innebærer at for at skjøte eller pantedokument over fast eiendom skal kunne tinglyses må hjemmelsinnehavers underskrift bekreftes av enten to myndige vitner eller av en

- «a. dommer eller jordskiftedommer,*
- b. lensmann eller lensmannsbetjent,*
- c. namsmann eller namsfullmektig,*
- d. forliksrådsmedlem,*
- e. advokat eller autorisert advokatfullmektig,*
- f. statsautorisert eller registrert revisor,*
- g. autorisert eiendomsmeidler eller notarius publicus.»*

A har anført at terskelen for å nekte bevilling etter [§ 230](#) nr 1 er den samme som for å kalle bevilling tilbake etter samme bestemmelsen. Tilbakekallsterskelens høyde påstås å fremkomme av blant annet

- Høyesteretts dom inntatt i [Rt-2006-1435](#) («*Terskelhøyde-dommen*»);
- Høyesteretts dom inntatt i [Rt-2007-439](#) («*Motarbeidelse av rettsvesenet*»);
- Høyesteretts kjæremålsutvalgs kjennelse inntatt i [Rt-1994-118](#);
- Borgarting lagmannsretts dom av 22 august 2007 ([LB-2007-113159](#) - Schiong);
- Oslo tingretts dom av 14 januar 2008 ([TOSLO-2007-121016](#) -T5PC);
- Tilsynsrådets vedtak i sak 08/0224 (Eckbo); og
- Justisdepartementets lovavdelings uttalelse av 13 juni 2005 ([JDLOV-2004-3672](#)).

Tingretten finner en viss støtte for As anførsel i lovtekstens utforming, gjennom at [§ 220](#) femte ledd benytter ordlyden «*ville ført til at advokatbevillingen ville blitt*», i stedet for eksempelvis ordlyden «*kunne ført til at advokatbevillingen ble*». I samme retning trekker også uttalelsen i Bøhn, Domstolloven Kommentartutgave, 2000, s 685 petit. Tingretten har likevel kommet til, at det ikke uten videre kan settes likhetstegn mellom tildelingsterskelen og tilbakekallsterskelen etter [§ 220](#) femte ledd annet punktum jf [§ 230](#) nr 1.

Avgjørende for tingretten er at det både ved tildelings- og tilbakekallsvurderingen etter [§ 230](#) nr 1 skal foretas en helhetsvurdering av advokatens forhold. Foruten forgåelsens (eller forgåelsenes) lastverdighet isolert og objektivt sett skal det også tas hensyn til blant annet

- Innrettelses- eller status quohensynet: Ved tilbakekall fratras advokaten sitt etablerte yrke. Betydningen av dette vil kunne avhenge både av hvor lenge advokaten har utøvd advokatvirksomhet, hans alder, hans forsørgelsesbyrde, og hans alternative beskjeftigelsesmuligheter på eller i nærheten av sitt bosted. I tillegg kommer de samme forhold knyttet til de eventuelle andre ansatte i advokatfirmaet - typisk kontorstøtte, rengjøring og advokatfullmektiger - som også mister sitt arbeide om bevillingen tilbakekalles. Tingretten oppfatter både avgjørelsene i [Rt-2007-439](#) avsnitt 47 annet punktum og [Rt-1994-118](#) (s 123 fjerde - femte avsnitt) som uttrykk for at tyngden av innrettelseshensynet tillegges vekt ved reaksjonsvalget.

I tildelingssaker vil innrettelseshensynet normalt ha liten eller ingen vekt, fordi søkeren normalt ikke vil drive advokatvirksomhet på søknadstidspunktet;

- Tidshensynet: I tillegg legges det ved tilbakekall etter [§ 230](#) nr 1 selvstendig vekt på hvor lang tid som har gått fra forgåelsene til spørsmålet om tilbakekall avgjøres, jf [Rt-2007-439](#) avsnitt 45 jf avsnitt 53, hvor Høyesterett så vidt skjønnes enstemmig uttaler at advokaten i den saken ordinært hadde blitt fradømt bevillingen i to til tre år. Tingretten viser også til [Rt-1994-118](#) (s 123 tredje avsnitt), hvorefter tidsforløpet tross komplisert organisasjonsform og manglende regnskapsføring måtte «*tillegges atskillig vekt*».

Også i tildelingssaker vil tidshensynet kunne få betydning, særlig hvis fullmektigen bruker mer enn to år på å oppfylle prosedyrekravet og/eller forgåelsen inntraff tidlig i fullmektigtiden. Som oftest vil imidlertid også tidshensynet kunne få størst betydning i tilbakekallssaker.

- Rehabiliteringshensynet: Beslektet med tidshensynet er de tilfeller der advokaten har fortsatt å praktisere som advokat i den mellomliggende tid, uten å pådra seg nye forgåelser. Momentets vekt øker jo lengre den mellomliggende praktisering uten nye

forgåelser varer. Foruten [Rt-2007-439](#) avsnitt 46 viser tingretten her særlig til [Rt-2007-1851](#) (legeautorisasjon) avsnitt 43-59 (flertallet) ([HR-2007-2162-A-A43](#)) . Avsnitt 67 i legeautorisasjonsdommen illustrerer for øvrig at mindretallet tillå momentet mindre gjennomslagskraft ved den skjønsmessige reaksjonsvurdering i den aktuelle sak enn flertallet gjorde.

Også i tildelingssaker vil rehabiliteringshensynet kunne få betydning, særlig hvis fullmektigen bruker mer enn to år på å oppfylle prosedyrekravet og/eller forgåelsen inntraff tidlig i fullmektigtiden. Som oftest vil imidlertid også dette hensyn få størst betydning i tilbakekallsaker.;

- Instruks- og tilsynshensynet: En viktig faktisk forskjell mellom tilbakekalls- og tildelingssaker er at de førstnevnte bare omfatter personer som allerede er meddelt advokatbevilling, mens tildelingssaker alltid gjelder søkere som har stått under en prinsipals instruks og tilsyn i fullmektigtiden. Ordinært vil dette være en formildende omstendighet ved bedømmelsen av fullmektigens skikkethet, verdighet eller tillit. Dette kommer til uttrykk gjennom Sekretariatets kommentarer til behandlingsreglene for disiplinær- og salærsaker pr juni 2007 pkt 1.2. Her heter det på s 6 at ved klager på god advokatskikk i fullmektigforhold
 - er det prinsipalen som anses innklaget;
 - har både prinsipal og fullmektig fulle partsrettigheter;
 - bør premisene klargjøre hvem av de to parter som har opptrådt kritikkverdig; og
 - skal disiplinærutvalget foreta en selvstendig vurdering av om det foreligger brudd på prinsipalens veilednings- og oppfølgingsplikt etter Regler for god advokatskikk pkt 5-7.

Tilsvarende gir Bøhn uttrykk i Domstolloven Kommentaarutgave, 2000, s 220, (i parentes før petitavsnittet) uttrykk for at en» *førstegangssøker* (antakelig) *ikke* (kan) *'miste'* den tillit som er nødvendig for å utøve yrket, jf tredje alternativ».

Imidlertid finner tingretten at det vil utgjøre en skjerpende omstendighet ved bedømmelsen av fullmektigens skikkethet, verdighet og/eller tillit etter [§ 230](#) nr 1 dersom en fullmektig, tross eller endog i strid med prinsipalens veiledning og oppfølging, likevel pådrar seg gjentatte forgåelser av tyngde. Dersom en fullmektig allerede under tilsyn skulle gjøre seg skyldig i gjentatte slike forhold, vil det forhold at prinsipaltilsynet faller bort svekke bedømmelsen av fullmektigens fremtidige skikkethet, verdighet eller tillit ytterligere.

Det kan derfor - tross lovtekstens utforming - ikke uten videre legges til grunn at et eksempel på unnlatt tilbakekall av advokatbevilling med nødvendighet innebærer at advokatbevilling pliktes utstedt til førstegangssøker hvis forhold ikke er mer graverende eller lastverdig isolert bedømt, slik A har anført. Det må - både i tilbakekalls- og tildelingstilfellene - foretas en konkret og skjønsmessig vurdering av søkerens forhold på bakgrunn av både lovtekstens skjønsmessige vurderingstema, lovforarbeidenes avveiningsmarkører og tidligere vurderinger i retts- og forvaltningspraksis.

Tingretten kommer tilbake til sin vurdering av As forhold nedenfor.

Heller ikke As anførsel om at de påstevnede vedtak i alle tilfeller må settes til side fordi det ikke er bygget på de lempeligere bestemmelser i [§ 230](#) nr 2 og 3 kan føre frem. Anførselen innebærer at [§ 230](#) nr 1 i realiteten oppheves uten lovendring, og det ligger langt utenfor avgjørelsen i [Rt-2006-1435](#), se særlig dennes avsnitt 38 ([HR-2006-1943-A-A38](#)). I tillegg peker tingretten på at A verken har overtrådt - eller kan overtrå - [§ 230](#) nr 2 om sikkerhetsstillelse og bidragsplikt eller [§ 230](#) nr 3 om regnskaps- og revisjonsplikt og plikt til å informere Tilsynsrådet, nettopp fordi han ennå ikke er tildelt egen advokatbevilling.

Endelig fører heller ikke As anførsel om at tingretten er avskåret fra å ta i betraktning faktiske forhold som ikke var kjent da de påstevnede vedtak ble truffet, frem. Retten har etter loven full prøvelsesadgang også av hensiktsmessighetsskjønnet, jf [§ 230](#) annet ledd. De sider ved As forhold som tingretten har funnet sannsynliggjort og som var ukjent da Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden traff sine vedtak, underbygger vedtakenes innhold. Statens anførsler for tingretten etterlater ingen tvil om at staten etter hovedforhandlingen fortsatt mener at de påstevnede vedtaks resultat er riktig. Tingretten er enig med staten i at vedtakenes resultat er riktig, jf umiddelbart nedenfor. Tingretten kan da ikke se at den skal ha plikt å oppheve Tilsynsrådets og Advokatbevillingsnemndens vedtak, bare for at disse skal fatte et nytt vedtak med samme innhold som de påstevnede vedtak.

Subsumpsjon

På bakgrunn av de handlinger og unnlateringer tingretten har funnet sannsynliggjort i As fullmektigtid, sammenholdt med de krav rettsorden stiller til advokater, er tingretten ikke i tvil om at A gjentatte ganger og over tid har vist seg både uskikket og uverdigg til å drive advokatvirksomhet, og at han allerede gjennom sin fullmektigtid har mistet den tillit som er nødvendig i yrket, jf [domstoloven § 230](#) første ledd nr 1. Staten blir således å frifinne.

Ved sin bedømmelse av A har tingretten både lagt vekt på

- det store antall forgåelser fra As side tingretten finner sannsynliggjort, som alle knytter seg til As utøvelse av advokatyret. Det er således ikke snakk om å nekte bevilling på grunnlag av forhold utenfor yrkesutøvelsen;
- forgåelsenes spredning i tid gjennom hele fullmektigtiden, og forgåelsenes mangeartede innhold;
- at forgåelsene synes å inntreffe uavhengig av om saken gjelder store eller små formuesverdier, eller rene ideelle verdier;
- at forgåelsene grovhet varierer fra det nær unnskyldelige til det svært alvorlige. Blant de forgåelser tingretten vurderer som mest alvorlig fremheves
- As uriktige opplysninger om eget eksamensresultat og oppdragsportefølje med tilhørende to tilfeller av dokumentfalsk og frembringelse av kontanter overfor advokat D. Antakelig er dette forhold alene tilstrekkelig til å begrunne tingrettens domsresultat;
- As på alle måter uryddige opptreden ved N Eiendom AS' eiendomskjøp, herunder den unnlatte redegjørelse for hvordan beløpet overstigende 10 ganger årsinntekt som ble overført hans privatkonto ble disponert, til tross for at han som kontoinnehaver har umiddelbar tilgang til kontobevegelsene;
- As forklaring under hovedforhandlingen om sin fremgangsmåte for å få godkjent sitt salærkrav i Timbarlandsaken for Stavanger tingrett;
- Den samlede vekt av de mange klager som har fremkommet på As virke som

advokatfullmektig fra klienter og andre i løpet av bare to år - under tre ulike prinsipalers tilsyn. I tillegg kommer det forhold at klagerne regelmessig gjøres til gjenstand for motanklager både fra A selv og andre på hans vegne. Motklagene har regelmessig et sjikanerende og/eller usannsynlig innhold, fortrinnsvis innrettet mot å svekke klagerens troverdighet, fremfor å adressere den opprinnelige klages innhold. Etter hovedforhandlingen finner tingretten at As motanklager gjennomgående ikke er gjort overveiende sannsynlige. Samtidig gjør As *modus operandi* på dette punkt ham både uskikket og uverdig som advokat. En advokat kan ikke jukse med faktum, men må arbeide ut fra det faktum som foreligger. I tillegg skal en advokat ta ballen, og ikke mannen; og til sist

- As tilbakevendende hang til å forklare seg usant; både om hva han har utført i sitt fullmektigarbeid i enkeltsaker ovenfor alle tre prinsipaler og overfor flere klienter, og også ellers dersom han settes under press. Etter hovedforhandlingen sitter tingretten med den opplevelse, at intet forhold er for usannsynlig, for «*hellig*» eller på annen måte hevet over at A etter behov vil kunne forklare seg usant om det. Således finner tingretten sannsynliggjort at A både har forklart seg usant om - og også evner å få andre til å forklare seg på en måte som støtter opp under As egen forklaring - emner som
 - Flere kvinnelige kritikers angivelige ønske om å innlede eller opprettholde et seksuelt forhold med ham;
 - egen angivelig terminal kreftdiagnose, da han var innkalt til drøftelsesmøte før oppsigelse hos advokat C; og
 - egen psykiatriske tilregnelighet, i møtet 5 juni 2007.

Tingrettens resultat bygger imidlertid på en vurdering av forgåelsenes samlede vekt over tid. Kvintessensen av tingrettens bedømmelse av A, etter gjennomført hovedforhandling og utarbeidelse av nærværende dom, er at tingretten griper seg i å ikke stole på noen av As utsagn om faktiske forhold, som ikke bekreftes av utenforstående og helst datidige, skriftlige bevis. Det følger da med nødvendighet at A ikke lenger har «*den tillit som er nødvendig i yrket*» som advokat, jf [domstoloven § 230](#) nr 1 tredje alternativ; og

- at As forgåelser synes å ha inntruffet til tross for fortløpende rettleiding og i flere tilfeller i eksplisitt strid med instruks fra den til enhver tid aktuelle prinsipal.

Tingretten legger for ordens skyld til at den ikke finner sannsynliggjort at anklagene mot A bunner i en sammensvergelse mellom prinsipalene og/eller andre motivert i forretningsmessige, seksuelle, hevngjerrige, misunnelige, selvbeskyttende eller andre utenforliggende motiver, eller i en kombinasjon av slike motiver.

Tingretten har bygget sin bedømmelse av As forhold i fullmektigtiden på den forutsetning at han var psykisk tilregnelig. Den gjennomførte praksistid viser da at A er uskikket og uverdig som advokat, og at han ikke lenger har den tillit som er nødvendig i yrket som advokat. Det er ikke gjort overveiende sannsynlig at A var psykisk syk på en slik måte at hans forhold ikke kan bedømmes etter den ordinære bedømmelsesnorm [§ 220](#), jf [§ 230](#) gir anvisning på. På dette punkt er det tilstrekkelig for tingretten å vise til at dr E i erklæring av 18 februar 2008 har tatt skarp avstand fra den forståelse prinsipalene og advokat Forsell fikk av dr Es og As redegjørelse vedrørende As psykiatriske tilstand i møtet 5 juni 2007. Tingretten finner det unødvendig å karakterisere dr Es begrunnelse for hvorfor han verken korrigerer advokat Forsells møtereferat av 5 juni 2007 eller advokat Forsells brev av 18 juli 2007, og heller ikke

sendte inn noen uttalelse for innsendelse til Tilsynsrådet som omforent i møtet 5 juni 2007, men først imøtegikk disse dokumenter i sin erklæring 18 februar 2008; dvs etter at A likevel hadde søkt om advokatbevilling for andre gang i strid med utsagnene i møtet 5 juni 2007.

Tingretten finner det etter dette unødvendig å vurdere om det også er adgang etter loven til å underkjenne praksistiden hos advokatene B og C på psykiatrisk grunnlag, og det er unødvendig å bedømme As medisinskspsykiatriske situasjon i dag. Den er heller ikke godt belyst under hovedforhandlingen. I intet tilfelle er det gjort det minste sannsynlig at A var syk som fullmektig, men frisk i dag; slik at hans fullmektigtid ikke sier noe om hvordan han ventelig vil utøve en eventuell advokatpraksis om han i dag skulle få utstedt advokatbevilling.

Også spørsmålene om retten kan gi dom på advokatbevilling, og om erstatningsansvar for staten kan ilegges uten skyld, bortfaller etter dette som uaktuelle.

Sakskostnader

Staten har vunnet saken fullt ut, jf [tvisteloven § 20-2](#) nr 2. Utgangspunktet er da at staten skal tilkjennes full erstatning for sine sakskostnader for så vidt disse har vært rimelige, nødvendige og proporsjonale. Staten har krevd sakskostnader med totalt 102 301 kroner, hvorav 86 400 kroner utgjør salær, 1 000 kroner utgjør utlegg til kopiering mv og 14 901 kroner utgjør vitneutgifter. A har ikke hatt merknader til oppgaven, og har selv hatt sammenlignbare utgifter til vitner og høyere salær- og kopiutgifter enn staten. Tingretten finner at sakskostnadene har vært både rimelige, nødvendige hensyntatt sakens betydning og proporsjonale, jf [tvisteloven § 2-5](#).

Etter [tvisteloven § 20-2](#) tredje ledd kan motparten fritas for saksomkostningsansvar helt eller delvis hvis tungtveiende grunner gjør det rimelig. Etter oppregningen i bestemmelsens bokstav a) - c) kan det blant annet vektlegges om det var god grunn for å få saken prøvd eller om saken er av velferdsmessig betydning og styrkeforholdet partene imellom tilsier fritak. Det er imidlertid på det rene at oppregningen ikke er uttømmende.

På dette punkt har tingretten vært i atskillig tvil. På bakgrunn av sakens store velferdsmessige betydning for A; på at saken har reist rettsspørsmål omkring nektelsessaker som så vidt vites ikke har vært prøvd rettslig tidligere; og på bakgrunn av at A i dag opplyser å være arbeidsledig, finner tingretten det - under tvil - rimelig å begrense hans samlede omkostningsansvar til 50 000 kroner. Staten har fremlagt en samlet omkostningsoppgave, og tingretten finner at slutningen bør kunne utformes samlet for begge de saksøkte.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist på to uker etter [tvisteloven § 19-4](#) nr 5 annet punktum. Saken har vist seg så arbeidskrevende at det ikke har vært mulig.

Slutning:

1. Staten v/ Tilsynsrådet og Staten v/ Advokatbevillingsnemden frifinnes.
2. A betaler saksomkostninger til Staten v/ Tilsynsrådet og Staten v/ Advokatbevillingsnemden med 50.000 - femtitusen - kroner.

Oppfyllelsesfristen for post 2 er 2 - to - uker fra forkynnelse, jf [tvisteloven § 19-7](#) første ledd siste punktum.

Fotnoter

1 Jf [NOU 2001:32](#) Rett på sak s 456-460, særlig s 459 første spalte ([NOU 2001:32A s. 459](#)).

2 Jf [NOU 2001:32](#) Rett på sak s 459 andre spalte første hele avsnitt med videre henvisninger ([NOU 2001:32A s. 459](#)).

3 Jf Hov, Rettergang I, 1999 s 270; Skoghøy, Tvistemål, 1998 s 664; og Schei med flere, *Tvisteloven Kommentartutgave*, 2007, s 987-990.

4 [HR-2010-00306-A](#) (GG).

5 Sak nr 10-668AST-BORG/04 (LB-2010-668).

6 Ansettelsesavtalen pkt 2 annet ledd.

7 Saksnr 05-044519-TVI-SBYR: Tim Timberland-Partner Tre AS (TSTAV-2005-44519).
